

Dokumentační centrum

holokaustu

na Moravě





## VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

### FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

### ÚSTAV PROSTOROVÉ TVORBY

DEPARTMENT OF SPATIAL DESIGN

## MODERNITA A HOLOCAUST

MODERNITY AND HOLOCAUST

### DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

#### AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Pavel Vašíčka

#### VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. Jiří Marek

BRNO 2022

### PROHLÁŠENÍ O PŮVODNOSTI ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem MODERNITA A HOLOCAUST zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje.

V Brně 9. 5. 2022

---

Pavel Vašíčka  
autor práce

## Zadání diplomové práce

Číslo práce: FA-DIP0061/2021  
Ústav: Ústav prostorové tvorby  
Student: Bc. Pavel Vašíčka  
Studijní program: Architektura a urbanismus  
Studijní obor: bez specializace  
Vedoucí práce: Ing. arch. Jiří Marek  
Akademický rok: 2021/22

### Název diplomové práce:

Modernita a holocaust

### Zadání diplomové práce:

Diplomová práce se bude zabývat návrhem Dokumentačního centra holocaustu na Moravě. Toto dokumentační centrum bude situováno v blízkosti brněnského vlakového nádraží. Cílem návrhu je vytvořit muzejní budovu 21. století, která bude prezentovat události minulé. Ústředním tématem je holocaust, k jehož prezentaci je potřeba přistupovat jinak než doposud. Přeživších, kteří můžou při různých přednáškách interagovat s mladými lidmi, ubývá. Proto pro pochopení souvislosti je potřeba vytvořit mnohem více interaktivní prostředí, které bude dokumentovat první polovinu minulého století. V rámci návrhu by měly být vytvořeny také prostory pro přednášky, knihovna, galerie pro dočasně výstavy, dětské vzdělávací centrum nebo kavárna.

První fází diplomové práce je seznámení se s problematikou prezentace minulosti a jejími současnými trendy. Zároveň bude v první fázi rozšíření znalostí o holocaustu, tak aby byl autor schopen přistupovat k návrhu s jistým porozuměním.

V druhé fázi se bude návrh zabývat analýzou území, navazujících provozů a urbanistickou koncepcí.

V poslední, třetí, fázi bude architektonický návrh rozpracován podrobněji.

### Rozsah grafických prací:

- analytická část posuzující stav a charakter území,
  - textová část analýz, fotodokumentace, závěry pro koncept, teoretická východiska rešerše minimálního rozsahu 5 normostran,
  - konceptuální část, dokumentace vývoje návrhu, prezentace výsledného konceptu.
- Teoretická východiska:
- analýzy místa,
  - závěry podstatné pro formování návrhu,
  - koncept.
- Podrobná dokumentace:
- situace širších a bližších vztahů 1:1000/1:500,

- půdorysy, řezy, pohledy 1:200/1:100,
- konstrukční schéma vybraného objektu,
- vybrané detaily 1:20 – 1:1,
- perspektiva/axonometrie (exteriér, interiéř),
- model území v měřítku 1:1000, případně model 1:200 vybrané stavby a jejího nejbližšího okolí.

### Seznam literatury:

- [1] RADIL, Tomáš. Holocaust a Evropa po sedmdesáti letech: sociálně-psychologické mechanismy, dopady, asociace. Praha: Academia, 2016. Společnost (Academia). ISBN 978-80-200-2643-9.
- [2] BAUMAN, Zygmunt. Modernita a holocaust. 2. vyd. Přeložil Jana OGROCKÁ. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010. Post (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-028-5.
- [3] VRBA, Rudolf. Utekl jsem z Osvětimi. Vyd. 2. Přeložil Iva HRDLÍČKOVÁ, přeložil Tomáš PĚKNÝ. Praha: Sefer, 2007. Edice prózy (Sefer). ISBN 978-80-85924-50-3.
- [4] JAREŠ, Jakub, Čeněk PÝCHA a Václav SIXTA, ed. Jak vystavujeme soudobé dějiny: muzeum v diskuzi. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2020. Po válce. ISBN 978-80-7422-768-4.

**Termín zadání diplomové práce: 14.2.2022**

**Termín odevzdání diplomové práce: 9.5.2022**

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

-----  
Bc. Pavel Vašíčka  
student(ka)

Ing. arch. Jiří Marek  
vedoucí práce

doc. Ing. arch. Jiří Palacký, Ph.D.  
vedoucí ústavu

V Brně dne 14.2.2022

-----  
Ing. arch. MArch Jan Krístek,  
Ph.D.  
děkan

## Anotace

### **Anotace**

Diplomová práce se zabývá návrhem Dokumentačního centra holocaustu na Moravě. V současnosti je v České republice hned několik muzeí zabývajících se takovým tématem, obvykle se ale vztahují ke konkrétní lokalitě nebo události. Návrh se proto snaží vytvořit takové muzeum, které bude schopno referovat o holocaustu v širších souvislostech a zároveň bude atraktivním prostředím především pro návštěvníka žijícího v multimediálním světě 21. století.

### **Klíčová slova**

20. století, 21. století, Brno, cesta, dialog, expozice, genocida, historie, holocaust, informovanost, moderní technologie, modernita, Morava, muzeum, pieta, příběh, útlak, válka, vize, vzdělání

### **Annotation**

The thesis deals with the design of the Moravian Documentacion Centre. Currently, there are several museums in the Czech Republic dealing with such a topic, but they are usually related to a specific location or event. The proposal therefore seeks to create a museum that will be able to report on the Holocaust in a broader context and at the same time will be an attractive environment, especially for visitors living in the multimedia world of the 21st century.

### **Keywords**

20th century, 21st century, Brno, journey, dialogue, exhibition, genocide, history, holocaust, awareness, modern technology, modernity, Moravia, museum, pieta, story, oppression, war, vision, education

<b>01</b>	<b>Textová část</b>
<b>02</b>	<b>Úvod</b>
<b>03</b>	<b>Analýzy</b>
<b>04</b>	<b>Návrh</b>
<b>05</b>	<b>Zdroje</b>

## **Obsah**

# 01 Textová část

## VYMEZENÍ CÍLŮ PRÁCE A JEJÍHO PRAKTICKÉHO PŘÍNOSU

Cílem diplomové práce je vytvořit stavbu Dokumentačního centra holokaustu na Moravě, která bude reflektovat minulost, tradice a kulturu obětí nacistické rasové politiky, jako i genocidu a její dopady. Od konce války a holokaustu uplynulo 77 let a je patrné, že téma je stále aktuální, zvláště dnes. Důkazem aktuálnosti a také potřeby připomínat si oběti genocidy, která zásadně zasáhla naši zemi, jako i jiné evropské státy je skutečná poptávka po vytvoření instituce dokumentující tehdejší dobu na území Moravy. V aktuální době probíhá uzavřená architektonická soutěž na podobu této kulturní a sociálně významné stavby v centru Brna, z čehož vychází i zadání diplomové práce. Jelikož jde o důležité a stále citlivé téma bylo zapotřebí přistupovat k návrhu s jistou pokorou a pietou, zároveň však cílit především na mladší generace v podobě užití současných moderních technologií. Zásadní bylo zjistit, jak k holokaustu přistupují školy a předávají tak informace dětem. Dle rámcového vzdělávacího programu (RVP) ale není nijak podrobně specifikováno, že mají být mladé generace seznámeny přímo s holokaustem. RVP referuje o tématu „genocida“. Je poté na jednotlivých školách, jakou genocidu budou prezentovat – zpravidla však jde o holokaust, neboť v středoevropském měřítku je nám nejbliže. Otázkou tak bylo, jak mladým generacím autenticky zprostředkovat informaci o tak významné události.

„Smrt jednotlivce je tragédie, smrt milionů je statistika.“ Josif Vissarionovič Džugašvili (Stalin) – základní citát, který ovlivnil můj přístup k návrhu. Jedním z cílů návrhu je proto vytvořit instituci, která uchová a zprostředkuje co nejvíce osobních zkušeností a prožitků přeživších holokaustu budoucím generacím tak, abychom o holokaustu mohli mluvit jako Timoty Snyder, který uvedl ve své knize Bloodlands „5.7 milion, times one.“ Namysli má odkaz právě k citátu Stalina. Pokud oběti nechceme vnímat jako pouhou statistiku a věřím, že určitě nechceme, je potřeba si uvědomovat především život jednotlivce a pak jej vynásobit počtem celkových obětí, tak abychom měli představu, co přesně se za statistickým údajem ukrývá. Pokud si tedy neuvědomujeme co přesně znamená smrt jednoho, nikdy nemůžeme pochopit miliony a tím pádem ani holokaust.



## URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ

### Urbanistické souvislosti

Lokalita pro dokumentační centrum se nachází na jižní straně historického centra města Brna u starého autobusového nádraží na ulici Benešova. Pozemek je v místě bývalého opevnění na městském okruhu známého také jako „Brněnský ring“. Tento ring je od 19. století koncipován jako prstenec pojímající kulturně významné stavby. V současné době se na vybrané lokalitě nachází železniční těleso, které má být po vytvoření nového vlakového nádraží odstraněno a namísto něj má vzniknout zelený pás pěších tras a cyklostezky. Pozemek je sevřen mezi ulice Benešova na západní straně a ulici Koliště na východní straně. Mezi zmíněnými ulicemi je výškový rozdíl cca 7 metrů. V rámci projektu je úroveň terénu chápána v úrovni ulice Benešova, která se nachází výše než ulice Koliště. Z Koliště je počítáno s vjezdem do podzemních garáží.

### Urbanistický návrh celku

Objekt je členěn na dva základní celky – část nad terénem a část pod úrovní terénu. Část nad terénem je situována v jižní části pozemku a její severo-západní fasáda se táhne rovnoběžně se zastřešením starého autobusového nádraží a jiho-západní fasáda je zalicována s fasádou domu 628/12 přes ulici Benešova. Tato část stavby se zároveň nachází na budoucí „křižovatce“ historického centra a nově vzniklé pěší zóny v místě dnešního železničního tělesa, které pokračuje dále na východ od centra. Budova je zamýšlena jako solitér. Podzemní část objektu je navržena ve dvou podlažích. Nižší podlaží obsahuje garáže navazující na ulici Koliště a ve vyšším podlaží se pak nachází expozice, která má atypický tvar, obecně však můžeme hovořit o podélném tvaru, který respektuje orientaci části stavby nad terénem a tak je hlavní délková osa orientována souběžně se zastřešením přiléhajícího starého autobusového nádraží. Podzemní část se táhne od nadzemní části směrem na severo-východ. Základní urbanistický princip je vytvoření solitérní dominanty a k ní přiléhajícího veřejného prostoru, pod nímž je uschována hlavní náplň budovy. Část dokumentačního centra holokaustu na Moravě v podobě expozičních ploch na sebe upozorňuje jen minimálně. Do veřejného prostoru ulice zasahuje v podobě tří atrii, která vystupují nad terén a dále také v podobě protažení jedné z vnitřních stěn expozice, která je vytažena až nad terén, kde má sloužit jako pietní místo. Uspořádání stavby pod úrovní terénu se promítá i do uspořádání právě venkovního prostoru nad ní a to v podobě „náměstíčka“, které je tvořeno hlavní osou a jí protínajícími chodníčky. Hlavní myšlenkou tohoto uspořádání je vytvořit muzeum, které nebude překážkou v pohybu, nebude omezovat veřejný život, naopak jej podporovat. Venkovní část nad expozicí je koncipována pro dva základní principy využití a to pro volnočasové aktivity, především odpočinek a pak také jako památník. Pro ty, kteří nemají zájem vejít do podzemí na expozici je tak ideální tento prostor, který nám stále připomíná hrůzné události holokaustu aniž by je nám připomínal. Plochy dočasných výstav uvnitř budovy mohou být v případě zájmu či potřeby rozšířeny právě do popisovaných venkovních prostor.

#### Architektonické řešení

Při hledání formy bylo zjištěno, že v podstatě neexistuje žádná jednotná židovská architektura, nebo architektura, která by se za ni dala označit. Židovský národ dlouhá léta žil bez vlastního státu v diasporách po celém světě a tak nebylo možné vytvořit architekturu typickou právě pro židovskou komunitu. V rámci projektu jsem tak vycházel z mnohotvárnosti ať už židovství – náboženské, etnické, ... tak z jedné stavby silně spjaté s judaismem a to ze Zdi nářků. Tyto dvě cesty mne dovedly k návrhu fasády, která má danou základní strukturu se kterou je dále pracováno. Uspořádání oken vychází z modulu 1 m pro základní rozčlenění které dále bylo dále upravováno v modulu 0,25 m. zed' nářků je vertikálně strukturována kameny z nichž je sestavena. Ve spodní části jsou kamenné bloky největší, stejně jako spáry mezi nimi a směrem nahoru se další řady bloků zmenšují stejně jako spáry mezi nimi. Podobná struktura je použita také na fasádě zpracovávaného projektu, kdy největší celistvé plochy (bloky) jako i prosklené plochy (spáry) se nacházejí ve spodních podlažích a směrem vzhůru se jednotlivé plochy tříští. Vnitřní struktura stavby je koncipována v co největší míře jako otevřená s více možnostmi pohybu skrze ni. V rámci jednotlivých prostor jsou tvořena hlavní veřejné plochy, ale i soukromější prostory. Volnost pohybu skrze dispozici a vytvoření vícero možných cest skrze budovou se projevuje jak v nadzemní části objektu, tak i v části expozice pod úrovní terénu. Tato otevřenost může vést k objevování, ale také ke „ztracení se“.

## Dispoziční řešení

V nadzemní části se nachází kavárna, prostory pro dočasné výstavy, přednáškový sál, knihovna navržena pro dvacet tisíc svazků, dětské vzdělávací centrum, administrativa, dva apartmány pro ubytování návštěv a restaurace s vyhlídkovou terasou. V podzemní části objektu se pak nachází vstup do expozice a expozice samotná, také se zde nachází prostory pro dočasné výstavy, které navazují na stejné prostory situované v nadzemní části. V druhém podzemním podlaží se nachází parkovací plochy, archiv, badatelna a technické místnosti.

Dispozice nadzemní části je určována jak základním rastrost nosných konstrukcí v dimenzích 8 x 8 m, tak i dominantním schodišťovým prostorem atypického tvaru vycházejícího z formování prvního podzemního podlaží, který do jinak jasně strukturované až asketické struktury vnáší dynamiku. Umisťování dalších konstrukcí jako příčky nebo přednáškový sál pak vycházejí právě z různého uspořádání základních prvků definujících strukturu. Dispozice podzemní části stavby, kde se nachází plochy expozice opět vycházejí ze základního rástru 8 x 8 m.

Objekt je přístupný z několika směrů. Pro případ návštěvy některé z náplní programu nacházející se pouze nad úrovní terénu je vstup orientován na severovýchodní fasádě v úrovni prvního nadzemního podlaží, po vstupu do objektu se v daném podlaží nachází kavárna, výstavní plochy pro dočasné výstavy, přednáškový sál a hlavní vertikální komunikace. Vyjma hlavního schodiště a výtahů je možno se dostat z prvního nadzemního podlaží do prvního podzemního podlaží skrze pobytové schody, které směřují ke vstupní hale hlavní expozice, nebo může návštěvník sejít do podzemí schodištěm umístěným v místnosti pro dočasné expozice. Naopak pro pohyb nahoru, do druhého nadzemního podlaží je možno využít přednáškového sálu, nebo kavárny. V druhém nadzemním podlaží pokračuje kavárna, stejně jako přednáškový sál v doplnění o prostory knihovny. Ta je opět rozprostřena přes dvě podlaží a pokračuje tak i v podlaží třetím, kam je možno se dostat opět i bez využití hlavního schodiště či výtahu a to skrze pobytové schody, které jsou vytvořeny nad šikmým stropem přednáškového sálu. V třetí nadzemním podlaží jak už bylo zmíněno pokračuje knihovna, která je doplněna o dětské vzdělávací centrum, které je konstrukčně odděleno od prostor knihovny. Do vyšších pater již není další neformální vertikální propojení a je tedy nutno využít výtahu nebo hlavního schodiště. Ve čtvrtém podlaží se nachází administrativní zázemí sestávající z kanceláří, kuchyňky a zasedací místnosti a na patře se nacházejí také dva apartmány pro návštěvy, především přednášející osoby v sále apod. V posledním nadzemním podlaží se nachází menší restaurační zařízení, které je doplněno o terasu na jiho-západní a jižní straně, která obsahuje venkovní bar/barbecue. V případě návštěvy hlavní expozice je možné vstoupit do budovy severo-východním vstupem a dále sejít po schodech o úroveň níž – viz předešlé řádky, nebo je možné vejít tubusem protínajícím budovu orientovaného na sever-východ. Tubus je jakýmsi pomyslným začátkem expozice, kdy jsou na jeho vnitřních stěnách a stropu prezentovány data zabývající se genocidami po holokaustu. Do tubusu je možné vejít ze západní strany – ze směru ul. Benešova, historické centrum města, staré autobusové nádraží, aktuální vlakové nádraží apod. nebo z východu – ze směru budoucí zelené pěší zóny, táhnoucí se v místě dnešního železničního tělesa. Po vstupu do tubusu následuje několik šikmých ramp, které vedou do podzemního podlaží, kde se nachází dva oddělené vstupy, jeden do prostor dočasné expozice a druhý vstup vedoucí na hlavní stálou expozici. Hlavní expozice je dispozičně rozdělena na tři základní prvky a to hlavní chodbu (časová osa), vedlejší chodby (osy událostí), místnosti přístupné z vedlejších chodeb (místa osobních příběhů). Toto členění hlavní expozice je zvoleno pro strukturování dat od obecných a objektivních dat pro pochopení historických konsekvencí, přes seznámení s konkrétními zásadními událostmi spojenými s holokaustem, až k osobním příběhům přibližujícím návštěvníkovi osudy skutečných lidí. V druhém podzemním podlaží se pak nachází parkoviště pro 133 vozidel, technické místnosti a archiv.

## Textová část

## Konstrukční řešení

V rámci celé stavby je uplatňován základní osový rastr 8 x 8 m, který definuje uspořádání celé budovy. Rastr vychází z druhého podzemního podlaží, kde se nacházejí hromadné garáže a je navržen pro optimální využití prostor podzemního parkování bez jakýchkoliv kolizí. Systém pak pokračuje ve vyšších podlažích. Podzemní podlaží jsou navržena jako bílé vany z důvodu rozsáhlosti objektu a také složitějšímu půdorysu prvního podzemního podlaží s expozicí. Nadzemní podlaží pak pokračují pouze nad jiho-západní částí podzemních pater a to opět v osovém rastru 8 x 8 m, kdy je tento rastr aplikovaný v počtu 3 x 3 polí. První a druhé nadzemní podlaží je po obvodu zhotoveno ze železobetonových monolitických stěn v doplnění o sloupy uvnitř dispozice. V navazujících podlažích jsou poté obvodové železobetonové stěny nahrazeny železobetonovým sloupovým systémem v doplnění o vyzdívku z vápenopískových bloků mezi nimi. Ztuzujícími prvky stavby jsou pak železobetonové obvodové konstrukce, svislé stěny definující vertikální komunikace v podobě výtahů a schodišť sloužících jako požární únikové cesty. Prostory v objektu jsou členěny lehkými zděnými a prosklenými příčkami.

Fasáda je koncipována jako provětrávaná se zavěšeným kamenným obkladem v různých barevných i povrchových úpravách. Celý objekt je zateplen zevnějšku tepelnou izolací z minerální vaty v různých tloušťkách, a to v rozměrech 200, 250 a 300 mm. Různé tloušťky izolantu vycházejí z formování fasády a potřeb izolace dle vnitřního provozu. Do zateplení jsou zasazena okna s izolačním trojsklem, která jsou vynesena pomocí úhelníků kotvených do nosné konstrukce.

Rozvody technické infrastruktury skrze celou stavbu jsou ve vertikálním směru situovány do šachet, které jsou umístěny v samém centru budovy u výtahových šachet a požárního schodiště a pak také v místě toalet v severní části nadzemní části stavby. Horizontálně jsou pak rozvody vedeny nad podhledy (především vzduchotechnika, odpad), kde se nachází prostor o výšce 500 mm a další rozvody jsou situovány do podlah (elektro, voda), která je navržena jako dvojitá v tloušťce 150 mm. V rámci podzemní části stavby s expozicí je technická infrastruktura navržena jako samostatný celek nezávislý na zbytku stavby.

Objekt je rozdělen na tři základní vzduchotechnické zóny a to podzemní část (expozice), vertikální část pojímající další náplň stavebního programu a část chráněných únikových cest.

Každá ze zón má vlastní technickou místnost.

Na ploché střeše nadzemní části objektu je umístěno 43 fotovoltaických panelů o rozměrech 1,1 x 2,2 m s maximálním výkonem 550Wp.

Odpadové hospodářství je řešeno pomocí shozů přes všechny patra v nadzemním objektu. Tyto shozy ústí do místnosti v prvním podzemním patře, kde se nacházejí boxy, které jsou vyprazdňovány z úrovně prvního nadzemního podlaží. Princip je podobný jako v případě podzemních kontejnerů fungujících v městech.

V nadzemní části objektu se nachází hlavní schodiště v centru dispozice, které zároveň slouží jako chráněný požární úsek typu B, který je větrán přetlakově a sestává z požární předsině a schodišťového prostoru. V podzemní části se pak nacházejí celkem dvě chráněné únikové cesty, které pokrývají celou půdorysnou plochu.

## Textová část

**Hrubá podlažní plocha dle jednotlivých podlaží**

2. podzemní podlaží	4 500 m <sup>2</sup>
1. podzemní podlaží	2 688 m <sup>2</sup>
1. nadzemní podlaží	857 m <sup>2</sup>
2. nadzemní podlaží	625 m <sup>2</sup>
3. nadzemní podlaží	625 m <sup>2</sup>
4. nadzemní podlaží	625 m <sup>2</sup>
5. nadzemní podlaží	400 m <sup>2</sup>

**Čistá podlažní plocha dle jednotlivých podlaží**

2. podzemní podlaží	4 248 m <sup>2</sup>
1. podzemní podlaží	2 020 m <sup>2</sup>
1. nadzemní podlaží	599 m <sup>2</sup>
2. nadzemní podlaží	526 m <sup>2</sup>
3. nadzemní podlaží	504 m <sup>2</sup>
4. nadzemní podlaží	510 m <sup>2</sup>
5. nadzemní podlaží	324 m <sup>2</sup>

**Bilance**

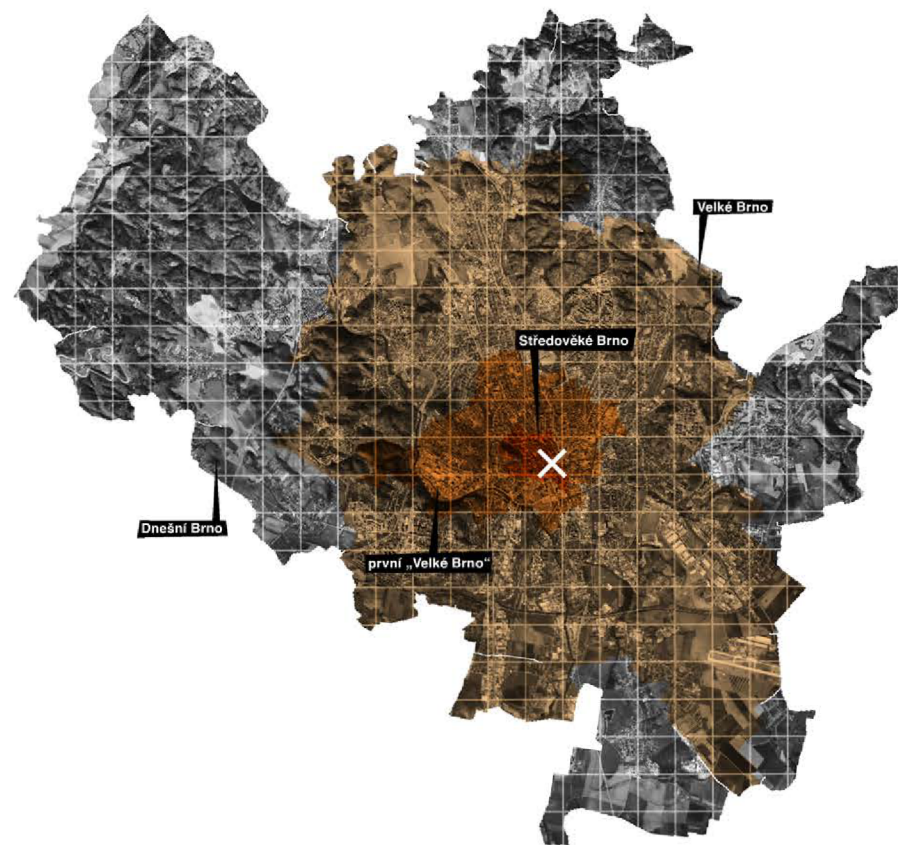
Plocha parcely	15998 m <sup>2</sup>
Hrubá podlažní plocha (nadzemní podlaží)	3 132 m <sup>2</sup>
Hrubá podlažní plocha (podzemní podlaží)	7 188 m <sup>2</sup>
Hrubá podlažní plocha (celkem)	10 320 m <sup>2</sup>
Čistá Podlažní plocha	8 731 m <sup>2</sup>
Zastavěná plocha – stávající objekty (bourané)	2 908 m <sup>2</sup>
Zastavěná plocha – navržené objekty	4 564 m <sup>2</sup>
Obestavěný prostor – stávající objekty	19 476 m <sup>3</sup>
Obestavěný prostor – navržené objekty	46 583 m <sup>3</sup>
Počet parkovacích stání:	114
Počet invalidních parkovacích stání:	9
Počet parkovacích stání (motocykly):	10

Základní odhadovaná cena (8000 Kč na m<sup>3</sup>): 372 664 000 Kč

## Textová část



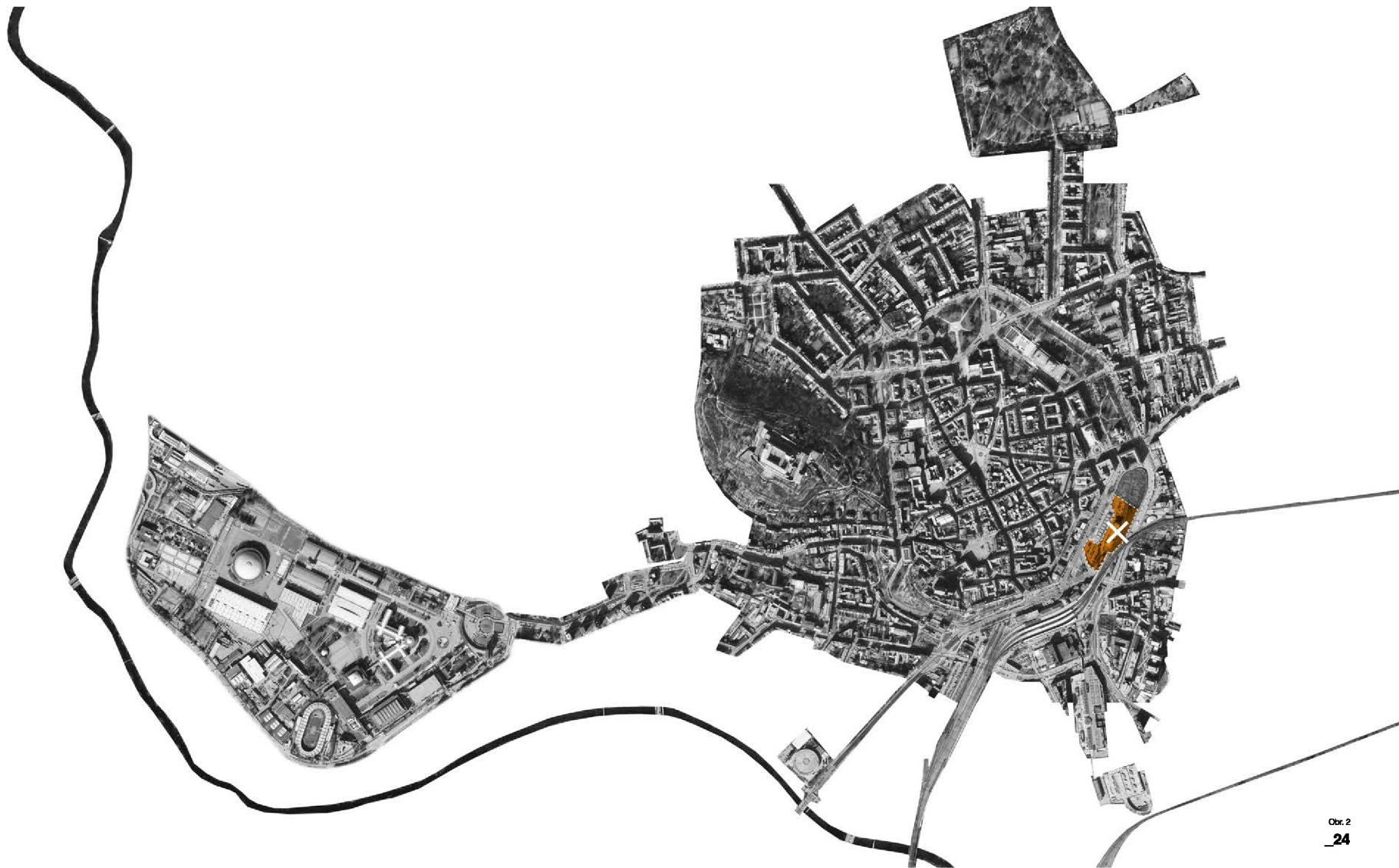
Brno, rozlohou i počtem obyvatel (382 tisíc obyv.) druhé největší město České republiky a zároveň největší město Moravy, se nachází v Jihomoravském kraji. Historie města sahá až do mladší doby kamenné, neolitu. V té době na území dnešní městské části Líšeň vznikala první osídlení, která zde s různými průměry přetrvávala až do 11. stol. n. l.<sup>[1]</sup> V období středověku se na území dnešního Brna začaly rozvíjet hradiště a hrad, který časem doznal proměn až do podoby, v jaké jej známe dnes jako hrad Špilberk. V té době se začala formovat podoba dnešního historického centra. Dalším, pro město výrazně formujícím obdobím, bylo 18. století. Tehdy se v Brně začaly rozšiřovat manufaktury a v 19. a 20. století zde začal vzkvétat průmysl, především textilní, díky němuž si město později vysloužilo přezdívku „moravský Manchester.“ Pro město byl ale zásadní také zbrojní a strojírenský průmysl. První polovina dvacátého století byla silně ovlivněna světovými válkami. Zvláště pak druhou, ať už šlo o transporty brněnských občanů z města do nacistických pracovních nebo vyhlazovacích táborů, nebo bombardování důležitých strategických bodů. Dvacáté století ale také dalo Brnu tvář funkcionalistického města.<sup>[2]</sup>



1:100 000  
**Město**

21\_

Lokalita určena pro Dokumentační centrum holokaustu na Moravě se nachází v těsné blízkosti historického centra, na tzv. Ringstraße. Ta vznikla v 19. století v reakci na bourání hradeb a rozšiřování města do krajiny, po vzoru Vídně. Prstenec kolem centra sestává ze zeleně a kulturně významných institucí, jakými jsou Besední dům, Červený kostel, Palác Morava, Palác Riunione Adriatica di Sicurtà, Janáčkovo divadlo, Mahenovo divadlo, Dům umění města Brna, Ústavní soud a další. Ringstraße na jižní straně je definována železnicí a k ní přiléhajícím hlavním nádražím. Do budoucna se počítá s přesunem hlavního nádraží do nové lokality a v důsledku toho i se zrušením toho stávajícího, včetně železničního úseku přiléhajícího k historickému centru. Železniční násep by po přesunutí hlavního nádraží měl být využit jakožto zelený pás pro pěší. Dokumentační centrum holokaustu na Moravě by tak mělo ležet na okraji historického centra a zároveň navazovat na nově vzniklou pěší stezku.



1:10 000  
**Centrum**

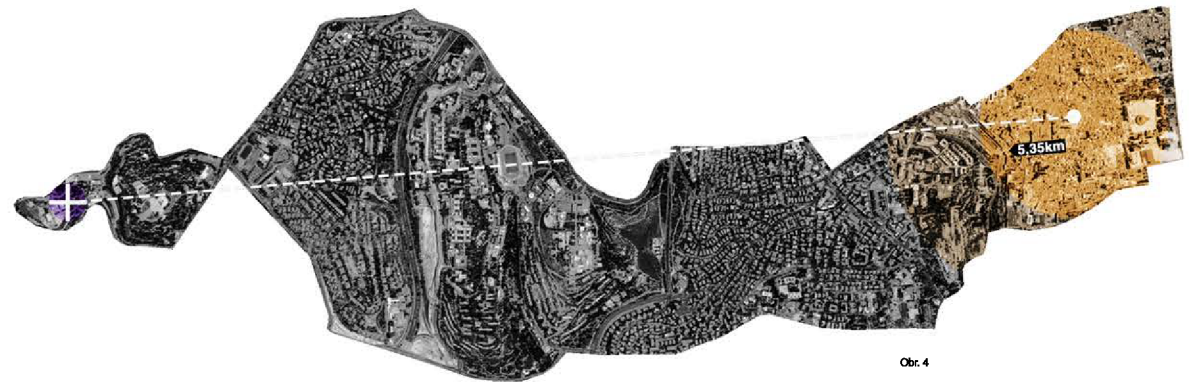
23\_

Obr. 2  
**24**





Jüdisches Museum Berlin  
Berlín  
obyvatelé | 3,570 mil. (2022)<sup>[9]</sup>

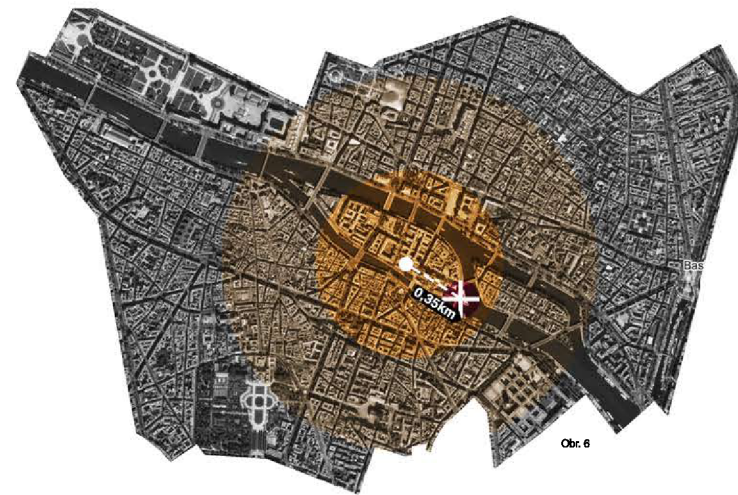


Yad Vashem  
Jeruzalém  
obyvatelé | 0,954 mil. (2022)<sup>[6]</sup>

1:20 000  
**Centrum | Zahraniční reference**

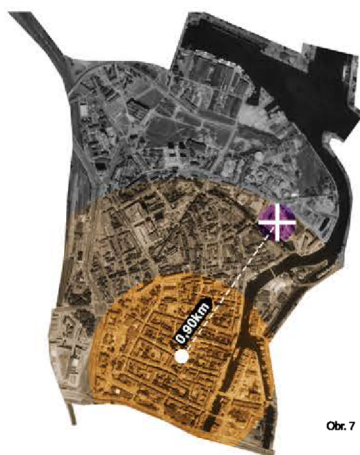


The National Museum of the Holodomor-Genocide  
 Kijev  
 obyvatelé | 3,008 mil. (2022)<sup>[5]</sup>



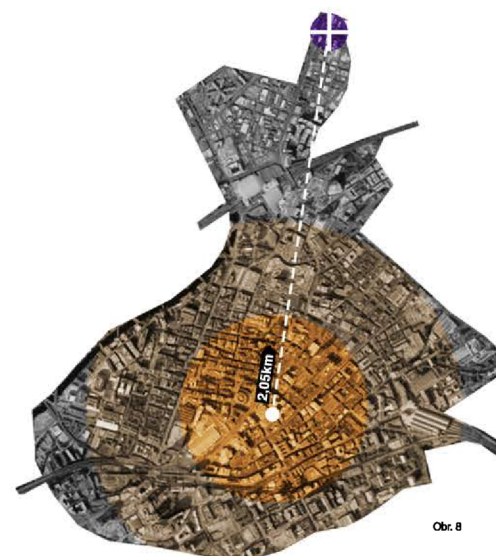
Memorial des Martyrs de la Déportation  
 Paříž  
 obyvatelé | 11,131 mil. (2022)<sup>[5]</sup>

1:20 000  
**Centrum | Zahraniční reference**



Obr. 7

Muzeum II Wojny Światowej  
Gdańsk  
obyvatelé | 0,466 mil. (2022)<sup>[7]</sup>



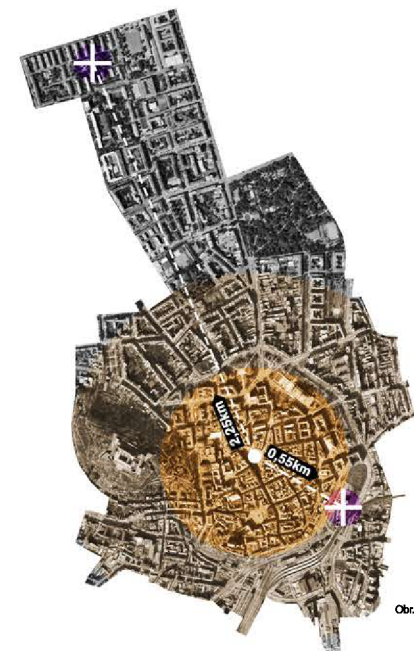
Obr. 8

Manchester Jewish Museum  
Manchester  
obyvatelé | 2,766 mil. (2022)<sup>[8]</sup>

1:20 000  
**Centrum | Zahraniční reference**

V rámci úvah nad umístěním budovy, byly zvažovány kromě vybraného území dle vypsání soutěže i jiné polohy. Z alternativních umístění bylo uvažováno především nad místem bývalého internačního tábora zřízeného nacisty v místě dnešních sadů Národního odboje.<sup>[9]</sup> V rámci pochybnosti, především nad vzdáleností jak od centra, tak i vlakového a autobusového nádraží byla provedena komparace se situací podobných institucí v jiných městech. K porovnání byly vybrány realizace v Berlíně, Jeruzalémě, Kijevě, Paříži, Gdaňsku a Manchesteru (viz. předešlé strany). Vzhledem k charakteru jednotlivých měst s přihlédnutím na situaci Brna byla vybrána varianta umístění stavby na jižním okraji městského centra. U vybraných zahraničních referencí nacházejících se ve větších městech s větší kumulací turistů byla určena ideální vzdálenost muzea zabývající se problematikou genocidy/holokaustu do 2 kilometrů od centra. V případě Kijeva a Jeruzaléma je tato hodnota překročena, ale jelikož v obou případech se jedná o zásadní muzea v rámci vlastní národní identity, jde předpokládat, že jsou instituce koncipovány jako pomníky, které jsou určeny především vlastním lidu a až poté přeshraničním návštěvníkům. V Brně bude dokumentační centrum závislé především na turistech, proto se jeví varianta u nádraží jako ideální i s přihlédnutím na budoucí rozvoj jižní části města.

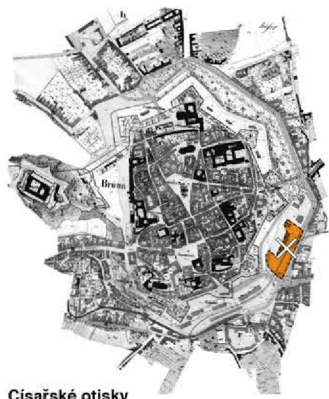
## 1:20 000 Centrum | Zahraniční reference



Obr. 9

Dokumentační centrum holokaustu na Moravě  
Brno  
obyvatelé | 0,379 mil. (2022)<sup>[10]</sup>

Centrum města a také řešené území prošlo v historii několika zásadními proměnami. V době středověku bylo město obeháno hradbami, které měly chránit město Brno. V období baroka bylo vytvořeno nové opevnění rozšiřující chráněnou oblast, rozloha města se tak zvětšila. Toto opevnění nakonec ztratilo význam a v 19. století po vzoru Vídně došlo k bourání hradeb, které umožnilo propojení svázaného města s jeho okolím. V místě barokních hradeb vznikl pás zeleně, obepínající dnešní historické centrum, který byl postupně osazován kulturně a společensky významnými budovami. Situace od doby zbourání hradeb a vytvoření brněnského ringu je stabilizovaná a dlouhodobě celistvá. V jižní části tohoto prstence vznikla železnice, která v dnešní době působí spíše jako překážka. Tento problém si uvědomuje radnice města již delší dobu a právě v této době - téměř po jednom století debat na toto téma - se zdá, že nádraží bude přesunuto jižněji. Na základě vyhlášené soutěže byl vybrán vítězný projekt na nové nádraží, které by mělo být zprovozněno v roce 2035. Řešené území se nachází na pozemcích železnic a je vybráno právě s ohledem na budoucí přesun hlavního nádraží a zrušení trati, přiléhající k městskému okruhu.



Cisarské otisky  
1845



Obr. 10  
III. vojenské mapování  
1876



Obr. 11  
Ortofotomapa  
1953



Obr. 12  
Ortofotomapa  
1976



Obr. 13  
Ortofotomapa  
2000



Obr. 14  
Ortofotomapa  
2021

## 1:17 500 Centrum | proměny v čase

Lokalita je dnes stále v neutěšeném stavu. V těsné blízkosti, jiho-západně od řešeného území, se nachází hlavní vlakové nádraží a na něj navazující rušný tramvajový uzel. Ze severo-západní strany pak k řešenému území přiléhá autobusový terminál. V případě území tak můžeme mluvit o nemalém počtu chodců. Zároveň, při snaze dostat automobilovou dopravu z centra, byly automobily vytlačeny až k bývalým hradbám na tzv. Ringstraße. Hradební pás drží většinu automobilové dopravy mimo historické centrum, avšak doprava na vnitřní straně hradeb je stále poměrně dosti rušná. Situace je tak často chaotická, chodci se proplátají mezi veřejnou dopravou a automobily, jejichž řidiči si zde zkracují cestu. Lokalita obecně reflektuje dnešní dobu neustálého pohybu a spěchu. Jak už bylo zmíněno, v území se vyskytují chodci spěchající na vlak, tramvaj či autobus v lokalitě se nacházejí také hotely, místa pro krátké ubytování. Návrh předpokládá budoucí zklidnění situace a zpřehlednění lokality, především díky přesunutí nádraží a zrušení železniční trati v dané oblasti.

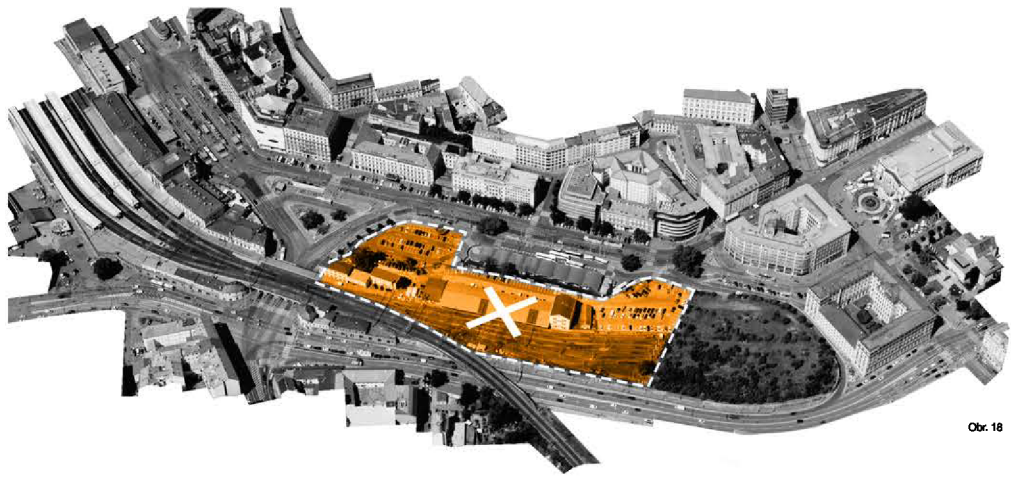


1:2 000  
**Lokalita**

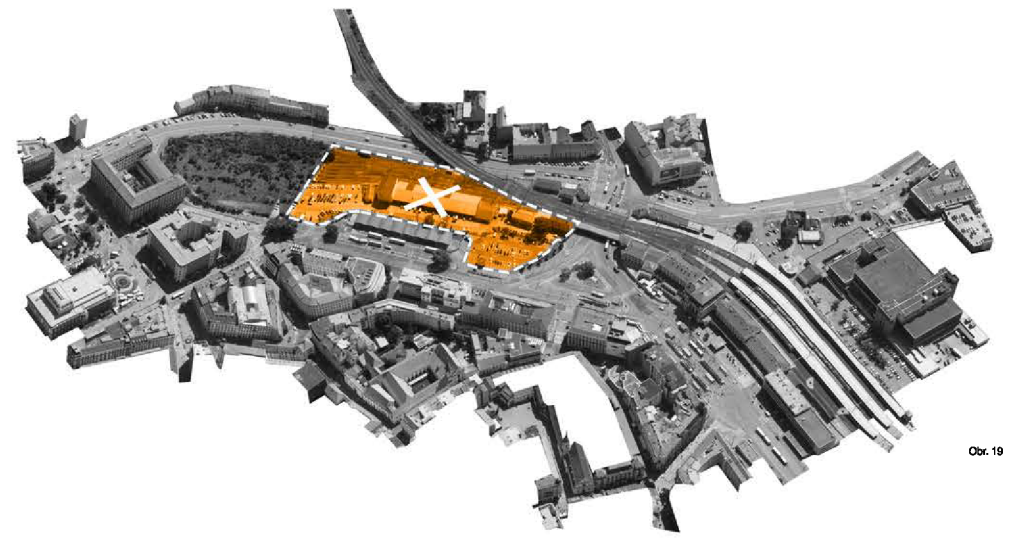
Vybrané místo pro Dokumentační centrum holokaustu na Moravě je sevřeno mezi staré autobusové nádraží (dnes nádraží Grand) podél ulice Benešova a okružní třídu, ulici Koliště. Třída je však situována v jiné výškové úrovni, asi 6 metrů pod úrovní řešeného území. Ve stejné výškové úrovni, jako vybraný pozemek se táhne železniční trať, u které je předpokládán budoucí zánik. Po zrušení trati bude konstrukce mostů, stejně jako násepů ponechána pro nové využití, především pro vytvoření pěší zóny a cyklistických tras nad úrovní okolních rušných ulic. Nově vzniklá pěší zóna a cyklotrasa bude propojovat historické centrum města s jeho jižní částí. Cyklotrasa může být zároveň napojena na Cyklotrasu 5, EV9 spojující Vídeň a Krakov právě přes Brno. V dnešní době je vybrané místo pro dokumentační centrum v neutěšeném provizorním režimu, kdy značná část ploch je určena pro parkování. Taková konfigurace neodpovídá koncepci Ringstraße, která má představovat prstenec kultury a společnosti.

1:1 000  
**Místo**  
37\_

Obr. 17  
\_38



Obr. 18



Obr. 19

# Axonometrie





## Fotodokumentace

41\_

\_42

# 03 Analýzy

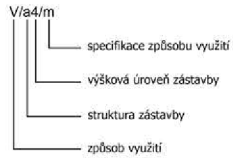
OZNAČENÍ FUNKCE

-  PLOCHY BYDLENÍ
-  SMÍŠENÉ PLOCHY
-  PLOCHY PRACOVNÍCH AKTIVIT
-  PLOCHY PRO ZEMĚDĚLSKOU/LESNICKOU/VÝROBU
-  ZVLÁŠTNÍ PLOCHY PRO REKREACI
-  OSTATNÍ ZVLÁŠTNÍ PLOCHY
-  PLOCHY PRO VEŘEJNOU VYBAVENOST
-  PLOCHY PRO DOPRAVU
-  PLOCHY PRO ŽELEZNIČNÍ DOPRAVU  
včetně zařízení kontejnerové a kombinované  
dopravy a poštovního přepravního uzlu
-  TĚLESA DOPRAVNÍCH STAVEB (náspy, zářezy)
-  REZERVY PLOCH PRO DOPRAVU a části území,  
ve kterých bude nutno upřesnit dopravní řešení
-  PLOCHY PRO TECHNICKOU VYBAVENOST
-  PLOCHY KRAJINNÉ ZELENĚ
-  PLOCHY MĚSTSKÉ ZELENĚ
-  VODNÍ PLOCHY
-  ŽELEZNIČNÍ TRATĚ
-  ŽELEZNIČNÍ VLEČKY
-  TRASY KOLEJOVÉHO SYSTÉMU MHD
-  PODPOVRCHOVÉ ÚSEKY KOLEJOVÉHO SYSTÉMU MHD
-  KOMUNIKACE DÁLNIČNÍHO TYPU
-  RYCHLOSTNÍ KOMUNIKACE
-  SBĚRNÉ KOMUNIKACE SE 4 A VÍCE JÍZDNÍMI PRUHY
-  SBĚRNÉ KOMUNIKACE SE 2 NEBO 3 JÍZDNÍMI PRUHY
-  MĚSTSKÉ TŘÍDY
-  PODPOVRCHOVÉ ÚSEKY KOMUNIKACÍ
-  PLOCHY KOMUNIKACÍ A PROSTRANSTVÍ MÍSTNÍHO VÝZNAMU
-  REŽIM DOČASNÉHO VYUŽÍVÁNÍ VŠECH STÁVAJÍCÍCH PLOCH ŽELEZNICE  
na území města Brna ke dni schválení územního plánu
-  KORIDOR TRATÍ VYSOKÝCH RYCHLOSTÍ
-  HRANICE ZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ MĚSTA

1:10 000  
**Centrum | platný územní plán**



KÓD PLOCHY S ROZDÍLNÝM ZPŮSOBEM VYUŽITÍ



STRUKTURA ZÁSTAVBY

- / k - / - kompaktní
- / v - / - volná
- / r - / - rezidenční nízkopodlažní
- / a - / - areálová
- / o - / - stavebně omezená
- / x - / - bez zástavby

VÝŠKOVÉ ÚROVNĚ ZÁSTAVBY

- / - 1 / - 3 - 7 m
- / - 2 / - 3 - 10 m
- / - 3 / - 6 - 16 m
- / - 4 / - 9 - 22 m
- / - 5 / - 12 - 28 m
- / - 6 / - 12 - 28 m s akcentem do 40 m
- / - 7 / - zóna pro umístění výškových staveb

SPECIFIKACE ZPŮSOBU VYUŽITÍ

- / - / zoo zoologická zahrada
- / - / n přednostně pro zdravotní a sociální péči
- / - / h hřbitovy
- / - / s školství
- / - / m armáda
- / - / z soustředěná zemědělská a lesnická výroba
- / - / vlc veřejné logistické centrum
- / - / sl sportovní letiště
- / - / i stavby pro rodinnou rekreaci do 80 m<sup>2</sup>
- / - / o odpady

Plochy stabilizované

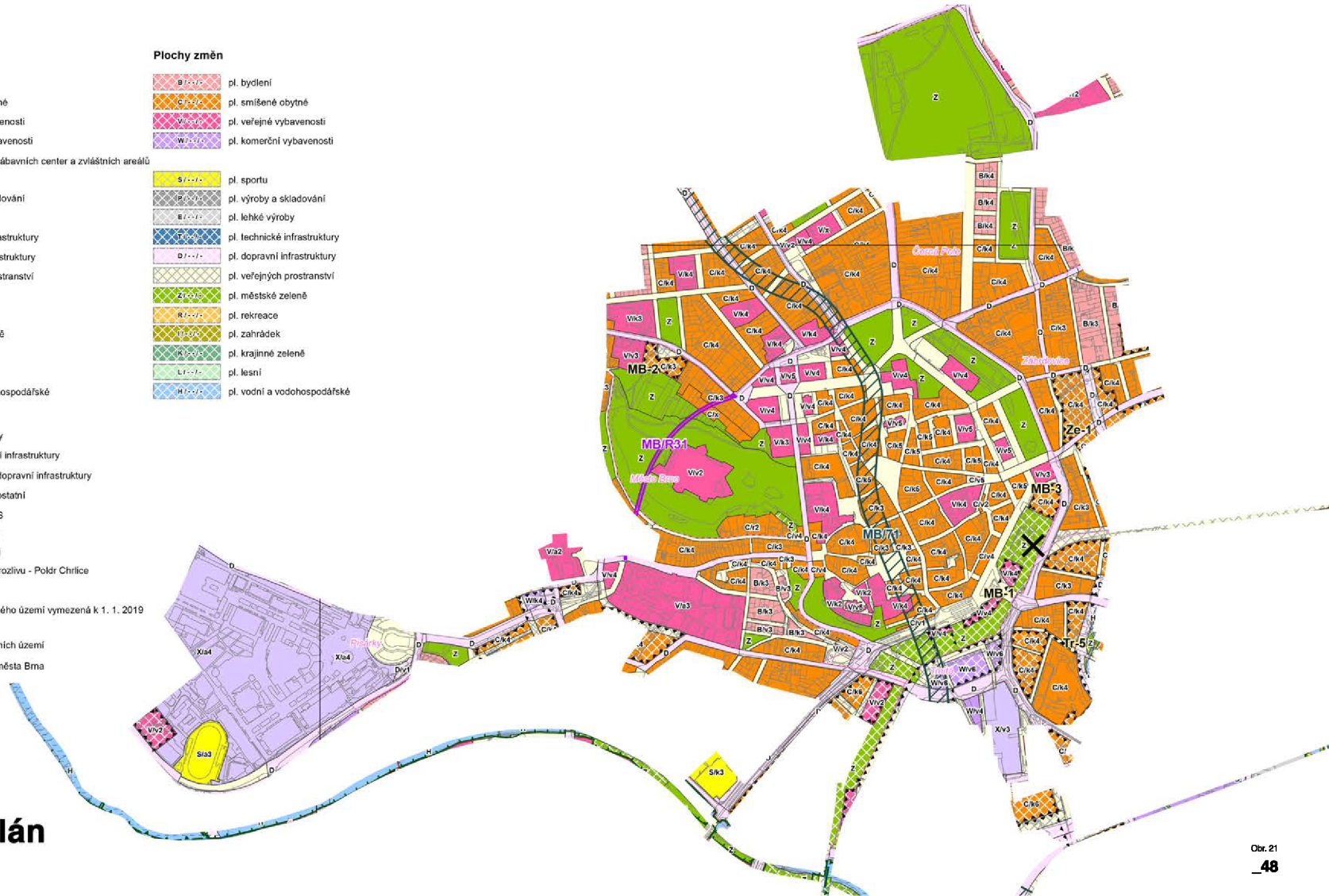
B1-1-1-1	pl. bydlení
B1-1-1-2	pl. smíšené obytné
V1-1-1-1	pl. veřejné vybavenosti
W1-1-1-1	pl. komerční vybavenosti
X1-1-1-1	pl. nákupních a zábavních center a zvláštních areálů
S1-1-1-1	pl. sportu
P1-1-1-1	pl. výroby a skladování
E1-1-1-1	pl. lehké výroby
T1-1-1-1	pl. technické infrastruktury
D1-1-1-1	pl. dopravní infrastruktury
VE-1-1-1	pl. veřejných prostranství
R1-1-1-1	pl. rekreace
Z1-1-1-1	pl. zahrádek
K1-1-1-1	pl. krajinné zeleně
L1-1-1-1	pl. lesní
A1-1-1-1	pl. zemědělské
H1-1-1-1	pl. vodní a vodohospodářské

Plochy změn

B1-1-1-1	pl. bydlení
C1-1-1-1	pl. smíšené obytné
V1-1-1-1	pl. veřejné vybavenosti
W1-1-1-1	pl. komerční vybavenosti
S1-1-1-1	pl. sportu
P1-1-1-1	pl. výroby a skladování
E1-1-1-1	pl. lehké výroby
T1-1-1-1	pl. technické infrastruktury
D1-1-1-1	pl. dopravní infrastruktury
VE-1-1-1	pl. veřejných prostranství
R1-1-1-1	pl. městské zeleně
Z1-1-1-1	pl. rekreace
RZ-1-1-1	pl. zahrádek
K1-1-1-1	pl. krajinné zeleně
L1-1-1-1	pl. lesní
H1-1-1-1	pl. vodní a vodohospodářské

	Rozvojové lokality
	Koridory dopravní infrastruktury
	Územní rezerva dopravní infrastruktury
	Územní rezerva ostatní
	Biocentrum ÚSES
	Biokoridor ÚSES
	Rekreační oblasti
	Plocha řízeného rozlivu - Poldr Chřilce
	Retenční prostor
	Hranice zastavěného území vymezená k 1. 1. 2019
	<b>Správní členění</b>
	Hranice katastrálních území
	Správní hranice města Brna

1:10 000  
Centrum | nový územní plán



### KULTURNĚ HISTORICKÉ HODNOTY

- ▲ Památka Světového dědictví
- Národní kulturní památka
- Nemovitá kulturní památka
- Nemovitá kulturní památka - archeologická lokalita
- Městská památková rezervace
- Vesnická památková zóna
- Archeologická památková rezervace
- Nemovitá kulturní památka - archeologická lokalita

### PŘÍRODNÍ HODNOTY

- Památné stromy
- Památná stromořadí
- Skupina památných stromů
- Velkoplošná zvláště chráněná území
- Natura 2000 - evropsky významné lokality
- Maloplošná zvláště chráněná území
- Přírodní park
- Významné krajinné prvky registrované
- Chráněná ložisková území
- Ložiska nerostných surovin
- Zemědělská půda I. a II. třídy ochrany
- Lokality zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů
- Nejvýznamnější zeleň města
- Plochy lesní dle katastru nemovitostí

### KOMPOZIČNÍ HODNOTY

- Místa pohledů na vedutu města
- Potenciální místa pohledů na vedutu města
- \* Významné vyhlídkové body
- Chráněné pohledy na vedutu města
- Přírodní osy
- Významné historické urbanizační osy

### URBANISTICKÉ HODNOTY

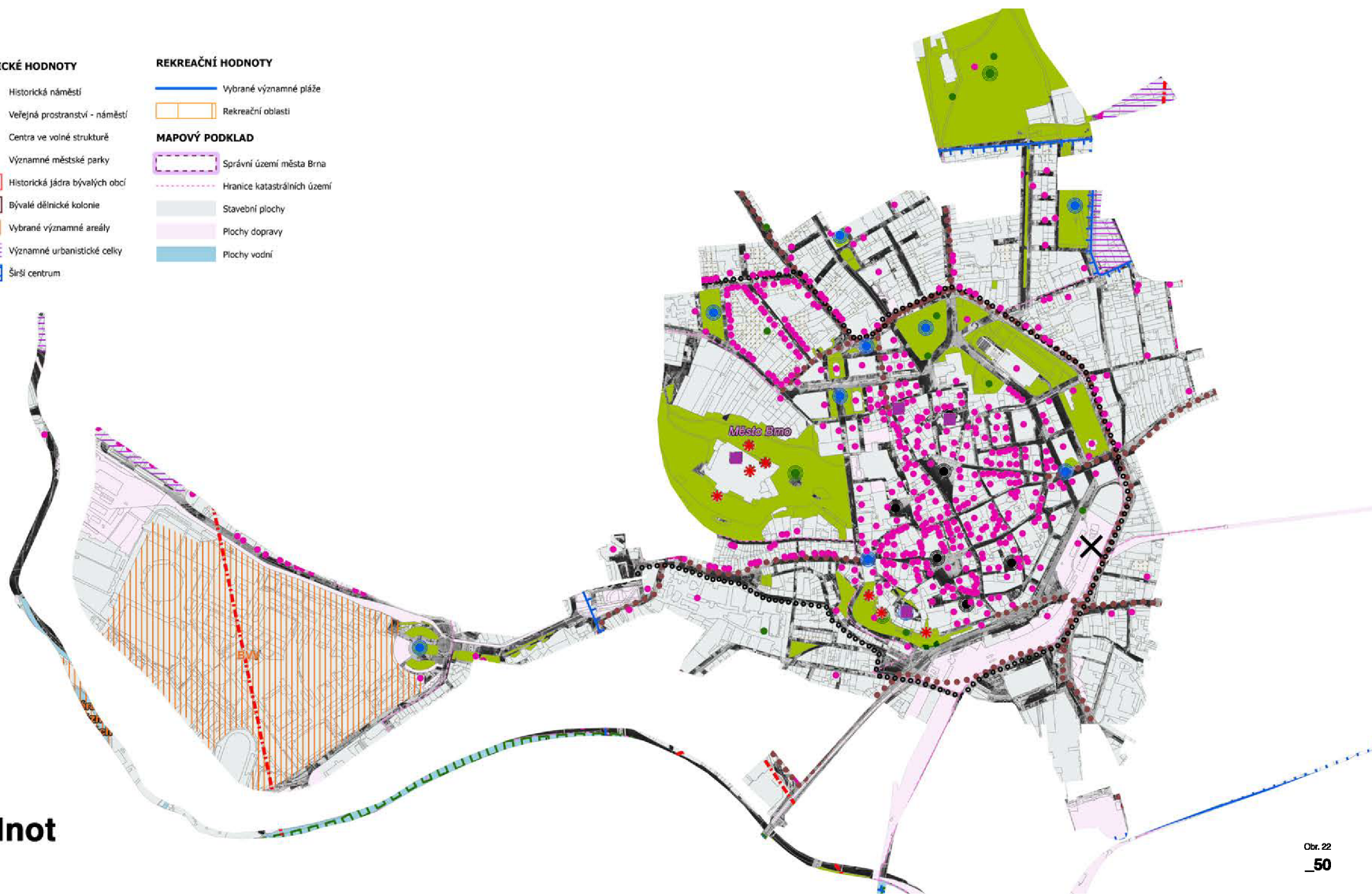
- Historická náměstí
- Veřejná prostranství - náměstí
- Centra ve volné struktuře
- Významné městské parky
- Historická jádra bývalých obcí
- Bývalé dělnické kolonie
- Vybrané významné areály
- Významné urbanistické celky
- Širší centrum

### REKREAČNÍ HODNOTY

- Vybrané významné pláže
- Rekreační oblasti

### MAPOVÝ PODKLAD

- Správní území města Brna
- Hranice katastrálních území
- Stavební plochy
- Plochy dopravy
- Plochy vodní



1:10 000  
**Centrum | výkres hodnot**

## PŘÍRODA A KRAJINA

- ÚSES - Biocentra dle ÚPmB
- ÚSES - Biokoridory dle ÚPmB
- Velkoplošná zvláště chráněná území
- Maloplošná zvláště chráněná území
- NATURA 2000 - Evropsky významné lokality
- Významné krajinné prvky - registrované
- Přírodní parky
- Nejvýznamnější zeleň města

## VODOHOSPODÁŘSTVÍ

- Záplavové území Q100 - stanovené
- Aktivní zóna záplavového území
- Území ohrožené zvláštní povodní - Vírská přehrada
- Území ohrožené zvláštní povodní - Brněnská přehrada

## GEOLOGIE

- Sesuvná území
- Staré zátěže v území

## PAMÁTKOVÁ OCHRANA

- Památka Světového dědictví
- Národní kulturní památka
- Nemovitá kulturní památka
- Archeologická památková rezervace
- Městská památková rezervace
- Ochranné pásmo Městské památkové rezervace
- Ochranné pásmo národní kulturní památky
- Ochranné pásmo nemovitých kulturní památek
- Území s archeologickými nálezy I a II

Celé správní území města Brna je zájmovým územím Ministerstva obrany ČR pro zajištění obrany a bezpečnosti státu a je součástí území vymezeného ochranného pásma leteckých zabezpečovacích zařízení ( radiolokačních a radionavigačních prostředků MO ČR).

Celé území města leží v ochranném pásmu mezinárodního letiště Brno-Tuřany.

Celé území města Brna je územím s archeologickými nálezy kategorie III.

Ve výkrese Limitů využití území jsou zobrazeny pouze limity, které jsou zobrazitelné na úrovni měřítka 1:10 000. Zobrazené údaje byly zpracovány s využitím podkladů od poskytovatelů dat. Přesnost dat je ovlivněna rozdílnou kvalitou a mírou podrobnosti předávaných dat od jednotlivých poskytovatelů.

Grafická část je zpracována k říjnu 2020.

## TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

- Bezpečnostní pásmo regulační stanice a anodového uzemnění
- Bezpečnostní pásmo plynovodu VTL
- Ochranné pásmo elektrických stanic VVN
- Ochranné pásmo nadzemního elektrického vedení ZVN a VVN
- Zájmové území tras mikrovlnných spojů (Fresnelovy zóny) - MO ČR
- Zájmové území MO ČR pro nadzemní stavby
- Zájmové území MO ČR pro všechny stavby
- Zájmové území MV ČR
- Ochranné pásmo objektů elektronické komunikace

## DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

- Ochranné pásmo železnice
- Vybraná ochranná pásma letišť a heliportů

## OSTATNÍ VYBRANÉ LIMITY

- Zájmové území objektů důležitých pro obranu státu
- Vymezení ploch a tras R43 zrušených rozhodnutím Nejvyššího správního soudu s účinností od 27. 5. 2010

## MAPOVÝ PODKLAD

- Stavební plochy
- Plochy dopravy
- Plochy vodní
- Plochy městské a krajinné zeleně
- Plochy lesní
- Plochy zemědělského půdního fondu
- Správní území města Brna
- Hranice katastrálních území

1:10 000  
**Centrum | výkres limit**

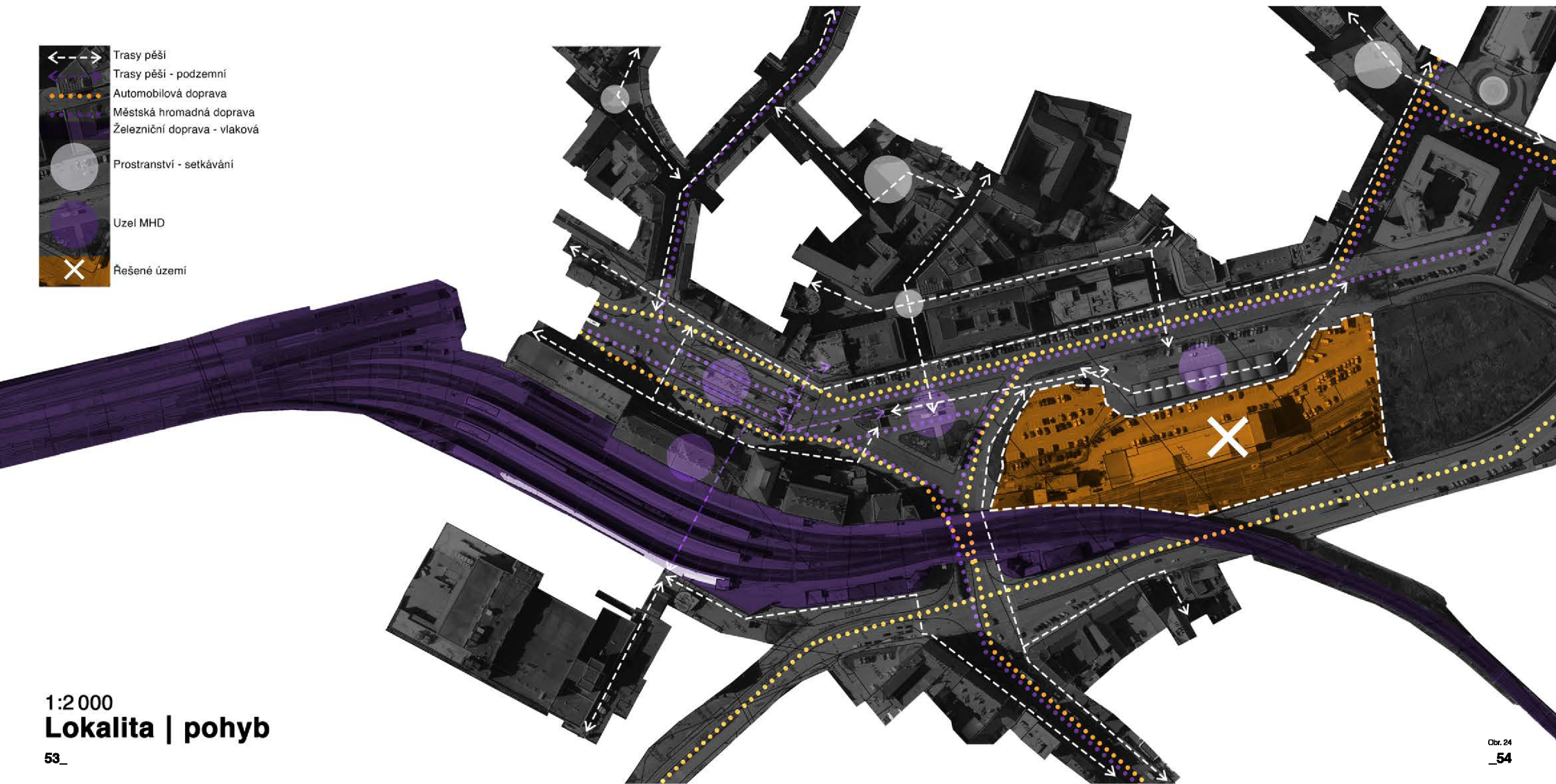
51\_



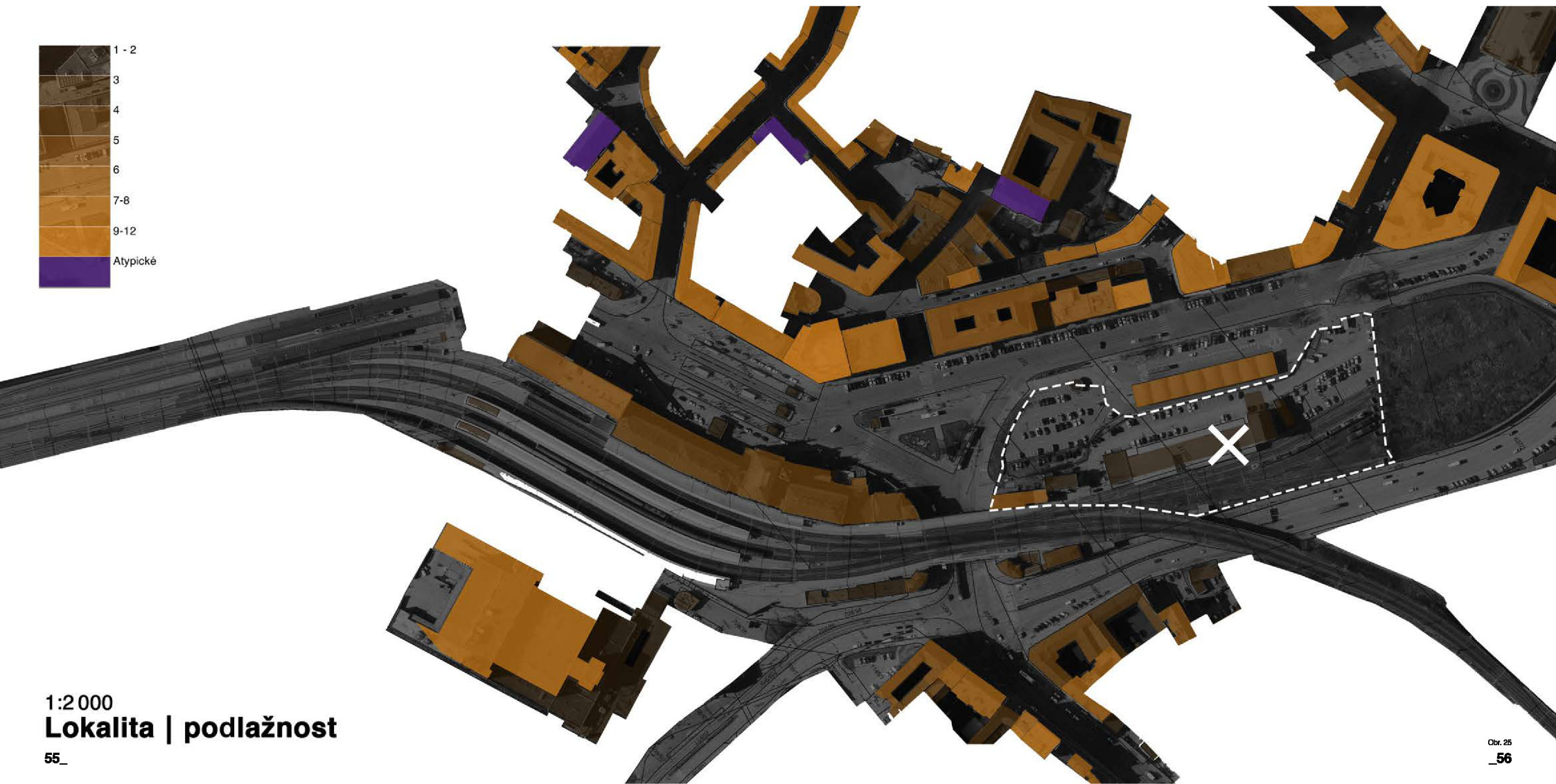
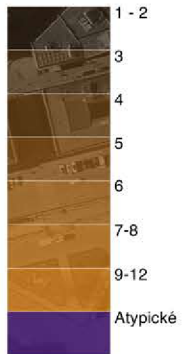
Obr. 23

52

- Trasy pěší
- Trasy pěší - podzemní
- Automobilová doprava
- Městská hromadná doprava
- Železniční doprava - vlaková
- Prostranství - setkávání
- Uzel MHD
- Řešené území



1:2 000  
**Lokalita | pohyb**



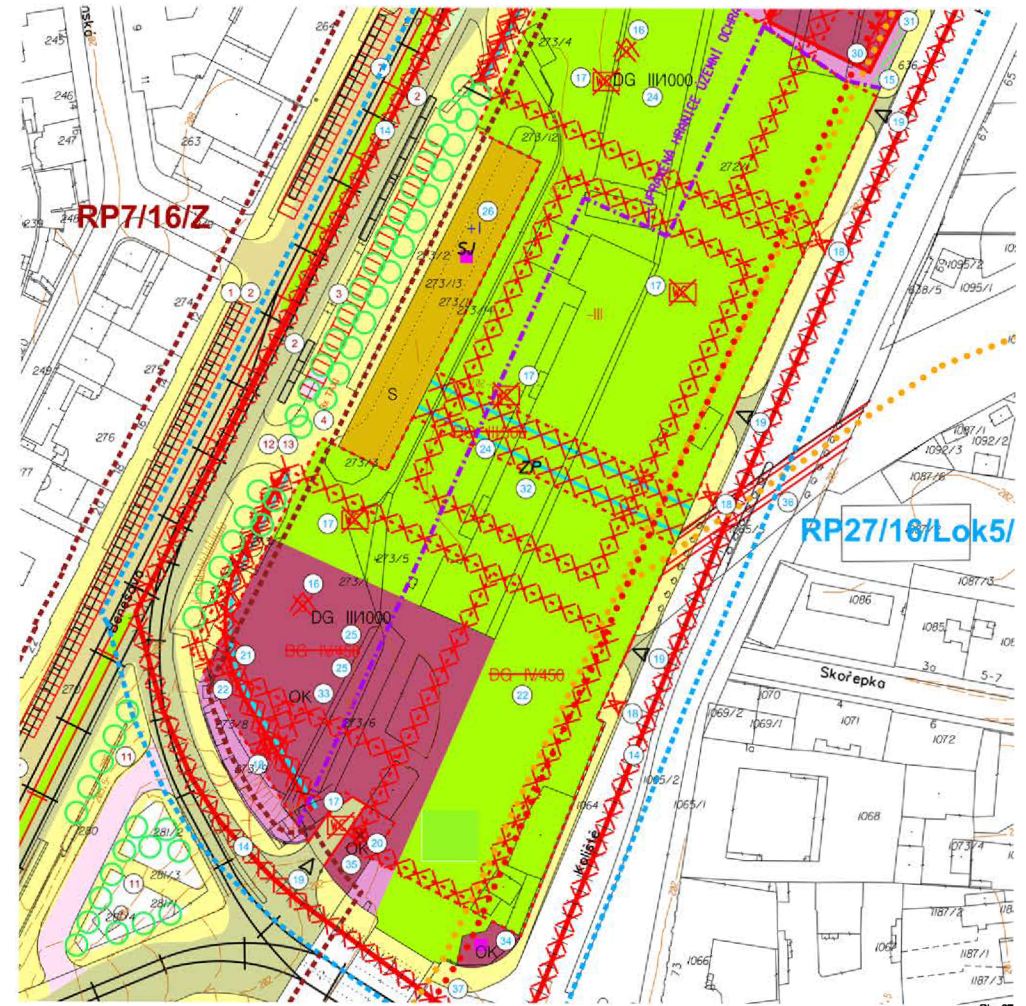
1:2 000  
**Lokalita | podlažnost**  
55\_





**LEGENDA ZMĚNY**

stav.	navr.	stav.	navr.
	ZASTÁVKA TRAMVAJE - NAVRŽEN PŘESUN		PLOCHY NESTAVEBNÍ
	KÖLMA NEBO ŠIRMÁ STÁNÍ PRO OSOBNÍ AUTOMOBILY - NAVRŽENO KE ZRUŠENÍ		PLOCHY MĚSTSKÉ ZELENĚ
	VYHRAZENÁ STÁNÍ (POČET, POPIS) - NAVRŽENO KE ZRUŠENÍ		PARKY
	ULIČNÍ STAVEBNÍ ČÁRA NADZEMNÍ - NAVRŽENO KE ZRUŠENÍ		PŘEKRYVNÉ FUNKCE
	STAVEBNÍ HRANICE PODZEMNÍCH STAVEB - NAVRŽENO KE ZRUŠENÍ		ZELEŇ VE STAVEBNÍCH PLOCHÁCH
	HRANA OBCHODNÍHO PARTERU A SLUŽEB ZÁVAZNÁ - NAVRŽENO KE ZRUŠENÍ		ULIČNÍ ČÁRA NADZEMNÍ
	VĚŘEJNÉ PASÁŽE A PRŮCHODY OBJEKTY ZÁVAZNĚ - NAVRŽENO KE ZRUŠENÍ		STAVEBNÍ HRANICE PODZEMNÍCH STAVEB
	PŘEDPIS STŘEŠNÍCH - NAVRŽENO KE ZRUŠENÍ		STAVEBNÍ HRANICE
	CYKLISTICKÉ STEZKY - NAVRŽENA ZMĚNA TRASY		LÁVKY PRO PĚŠÍ - NADCHODY
	KOLEJOVÁ MHD - NAVRŽENA ZMĚNA TRASY		KOMUNIKACE
	OBSLUŽNÉ VJEZDY DO VNITROBLOKŮ, VJEZDY DO DG - NAVRŽENO KE ZRUŠENÍ		PĚŠÍ ZÓNY A KOMUNIKACE PRO PĚŠÍ
	REŽIM ŘÍZENÍ VÝSTAVBY - VYMEZENÍ ZÁVAZNĚ UVNITŘ PLOCHY SMĚRNĚ - NAVRŽENO KE ZRUŠENÍ		KOMUNIKACE S REGULOVANÝM VJEZDEM
	URČENO K ASANACI - NAVRŽENO KE ZRUŠENÍ		OBSLUŽNÉ KOMUNIKACE
	HROMADNÁ DÁRÁŽ S BĚHACÍMI NEBO POLORAMPAMI - NAVRŽENO KE ZRUŠENÍ		CYKLISTICKÉ STEZKY A STANOVISŤE
	HRANICE ÚZEMÍ DOČASNĚ OCHRANY ŽELEZNICE - NAVRŽENO KE ZRUŠENÍ		TRÁTE KOLEJOVÉ MHD
	PLOŠNÉ FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ		PLOŠNÉ VYMEZENÍ OCHRANNÝCH REŽIMŮ
	SMÍŠENÉ PLOCHY CENTRÁLNÍHO CHARAKTERU		HRANICE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE
	PLOCHY PRO VEŘEJNOU VYBAVENOST		HRANICE ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ MPR
	KOLEJOVÁ MHD NA VLASTNÍM NEBO ZVLÁŠTNÍM TĚLESE		POČET PODZEMNÍCH PODLAŽÍ ZÁSTAVBY
	OBJEKTY V PLOCHÁCH		NAVRH VÝSADEB NA VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍCH
	S OBJEKTY MONOFUNKČNÍ A SMÍŠENÉ BEZ BYDLENÍ		REGULATIVY K FUNKČNÍMU USPOŘÁDÁNÍ
	OBJEKTY VEŘEJNÉ VYBAVENOSTI		HRANA OBCHODNÍHO PARTERU A SLUŽEB SMĚRNÁ
	VEŘEJNÁ SPRÁVA		VEŘEJNÉ PASÁŽE A PRŮCHODY OBJEKTY A BLOKY ZÁVAZNĚ
	KULTURA		POČET NADZEMNÍCH PODLAŽÍ ZÁSTAVBY
	ZASTÁVKA TRAMVAJE, JEDNO STÁNÍ		POČET PODZEMNÍCH PODLAŽÍ ZÁSTAVBY
	PODÉLNÁ STÁNÍ PRO OSOBNÍ AUTOMOBILY		OBSLUŽNÉ VJEZDY DO VNITROBLOKŮ, VJEZDY DO DG
	KÖLMA NEBO ŠIRMÁ STÁNÍ PRO OSOBNÍ AUTOMOBILY		PODOUBÍ ZÁVAZNÁ
			IPP (INDEX PODLAŽNÍCH PLOCH) / IZP (INDEX ZASTAVĚNÉ PLOCHY) / POČET BYTŮ (PRO BLOK)



1:1 000  
**Regulační plán | změny**

# 04 Návrh

Objekt je tvořen celkem sedmi podlažními, přičemž dve jsou v podzemí a pět se jich nachází nad terémem, kde poslední podlaží s restaurací je podlažím ustupujícím ve prospěch terasy. Technické zázemí, archiv, parkování i část s expozicí jsou umístěny pod terémem. Pokud se část stavby s expozicí nachází pouze v jedné výškové úrovni a to pod terémem, do veřejného prostoru zasahuje v nemalé míře. Venkovní prostor na expozici obsahuje celkem tři átria, která prochází z podzemního podlaží nad terén, dále je jedna ze zdí „časové osy“ protažena opět nad terén kde vytváří prostor pro pietní a upomínkové akce a i mimo tyto akce funguje jako památník. Do celé plochy nad expozicí je pak otisknuta vnitřní dispozice v podobě dlážděných ploch kopírujících „časovou osu“ a „osy události“. V nadzemní části stavby se pak kaskádovitě vrství veřejné části jako dočasné výstavy, kavárna, přednáškový sál nebo knihovna. Tyto funkce jsou dále doplněny o dětské vzdělávací centrum, apartmány, administrativní zázemí a zmiňovanou již restaurací s terasou.

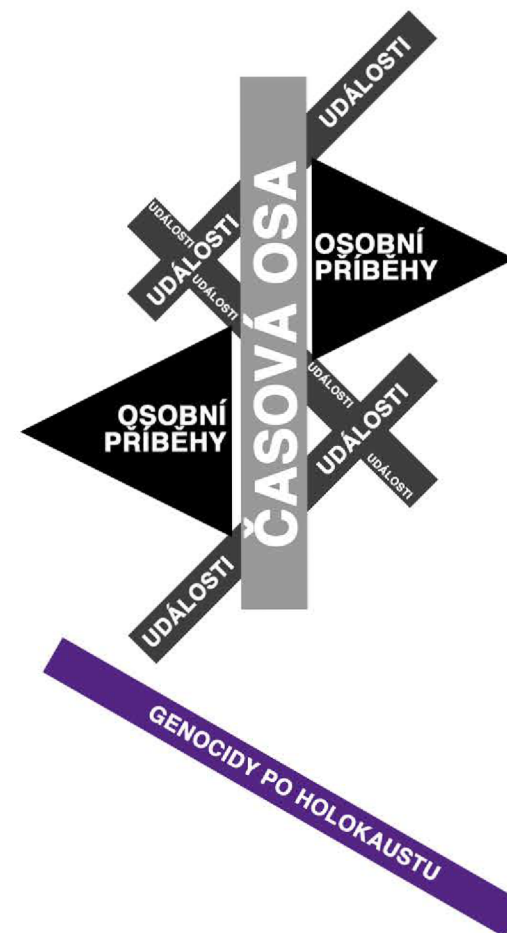


## Koncept | Program

Expozice zabývající se genocidou začíná ještě před vstupem do budovy a zakoupením lístků. Vyobrazená fialová linie navazuje na veřejný prostor a je volně přístupná. V této části je návštěvník obeznámen s pojmem genocida, a zároveň se tato linie zaměřuje na události po celém světě s popisem již ukončených genocid, ale také těch současných. Jsou zde prezentovány příběhy i data ze zemí, kde se systematické vyvražďování stále uskutečňuje. Linie ale také reflektuje příběhy ze zemí, kde jsou lidé persekuováni za své náboženské nebo politické postoje, například z Ruska nebo Běloruska, dnes aktuálního tématu. Návštěvník může touto linií projít a pokračovat dále, nebo zamířit do objektu s trvalou expozicí zabývající se již konkrétní genocidou a to holokaustem.

Hlavní expozice je strukturována na tři základní části. Při vstupu se návštěvník ocitá na dlouhé a široké chodbě, která je označena jako časová osa. Zde jsou prezentována data v časové posloupnosti. V této části má návštěvník získat objektivní informace o průběhu války a specificky pak holokaustu. Tato hlavní osa je protínána několika menšími liniemi, které se protínají i navzájem. Na těchto liniích jsou prezentovány vybrané události do větší podrobnosti a opět jde o prezentování objektivních dat pro pochopení souvislosti. Daným uspořádáním vznikají atria sevřená mezi dvě strany vedlejších linií a hlavní časovou osu. Ty vycházejí nad úroveň terénu, kde mají připomínat jistou prázdnotu, jak ji nazývá Daniel Libeskind „void“, zároveň mají tyto atria fungovat podobně jako Ground zero v New Yourku. Přestože tyto dva projekty nejde srovnávat, newyorský památník je zde uveden pro názornost vytvoření vzpomínkového místa upozorněním na absenci. Z vedlejších linií se poté může návštěvník dostat do poslední části, kde jsou prezentovány jednotlivé příběhy pamětníků. Jde celkem o tři místnosti, v nichž jsou umístěny menší objekty. Pohyb prostorem má připomínat pohyb jakýmsi abstraktním městečkem/ulicemi s možností zavítat do zmíněných menších objektů, kde jsou pomocí projekce plošné, nebo i prostorové v podobě hologramů prezentovány osudy jednotlivých pamětníků. Prostor expozice je dostatečně otevřený, aby dával návštěvníkovi svobodu a volnost pohybu. Ta může vést k strukturovanému objevování a nebo ke „ztracení se“.

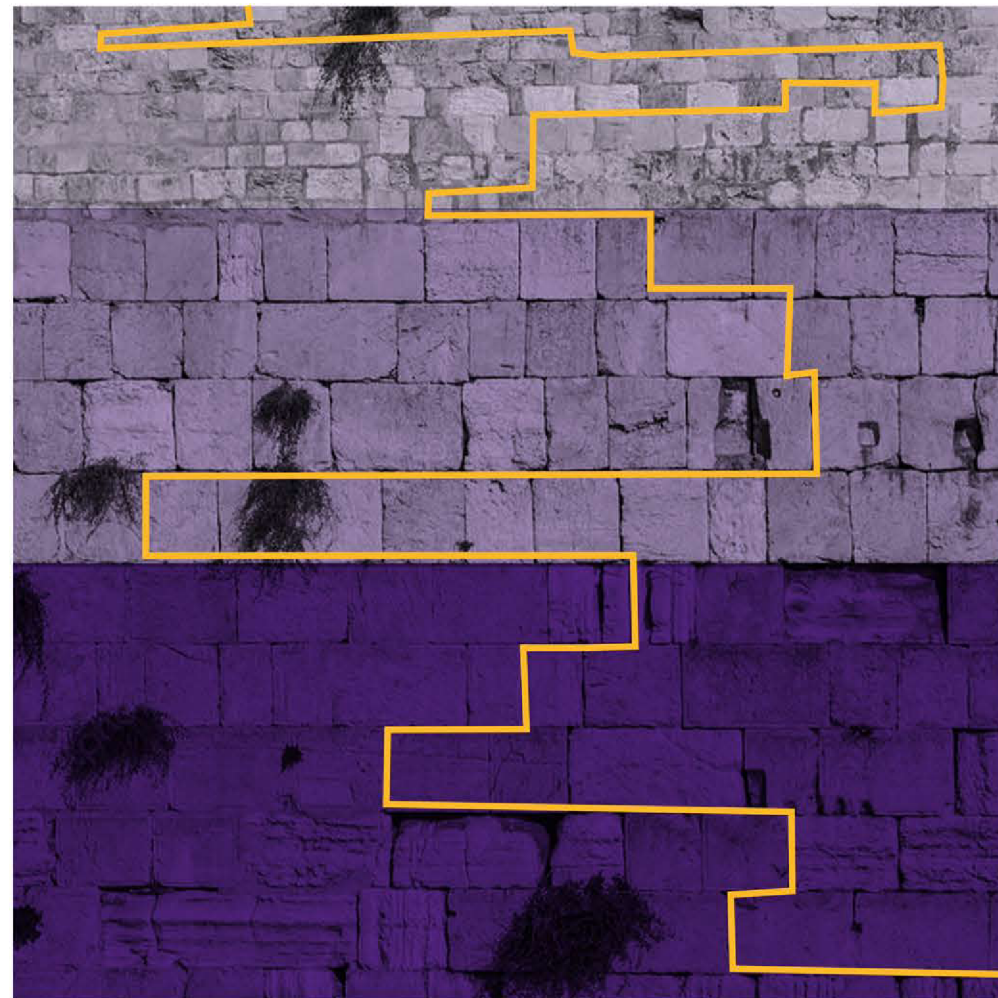
## Koncept | Expozice



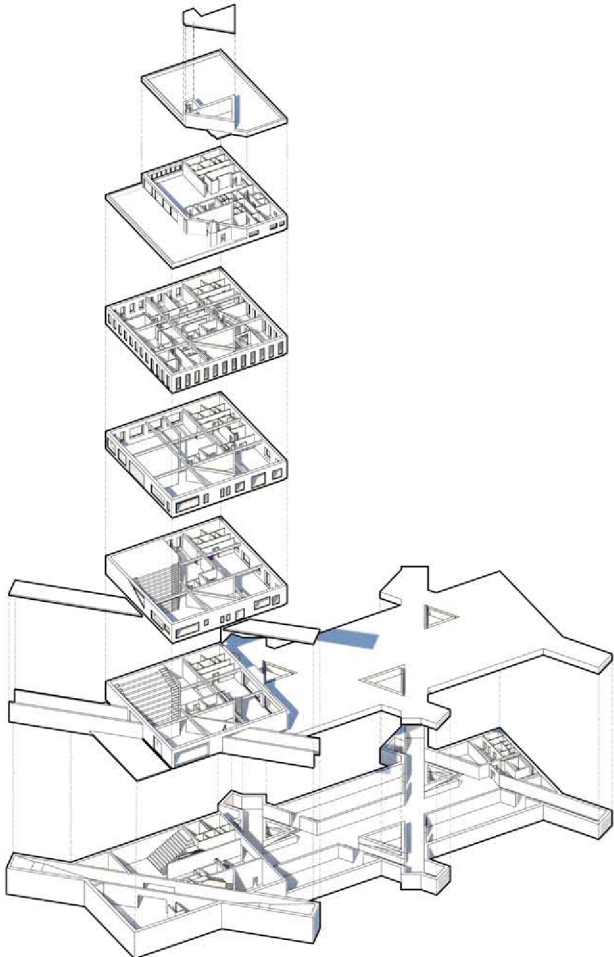
Podoba fasády vychází z mnohovrstevnatosti židovství. A zároveň z podoby jedné z nejkonkrétnějších staveb židovské kultury a to Zdi nářků. Jak je na fotografii patrné, zeď sestává z kamenů různé velikosti. Od spodní části, kde jsou kameny největší jsou směrem nahoru kladeny menší a menší kvádry. Stejně tak i spáry mezi kameny jsou směrem zespodu nahoru menší a menší. Toto uspořádání vychází z jak ze základních statických tak především pracovních systémů, kdy jsou nejtěžší části ukládány do spodní části. V rámci projektu, zejména pak formování fasády je tento přístup ztvárněn prostřednictvím zavěšené fasády z kamenného obkladu, který je řešen ve vícero barevných a haptických variantách. Ve spodní části stavby se pak střídají velké plochy okenních otvorů střídaných velkými plochami tvořených kamenným obkladem. Ve vyšších patrech jsou okenní plochy rozčleněny do více samostatných otvorů a fasáda začíná být strukturována podobně jako zmíněná Zeď nářků.

## Koncept | Fasáda

65\_



\_66



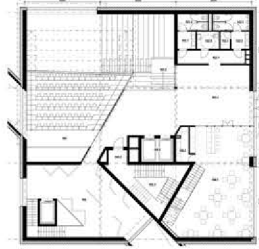
S

1:400

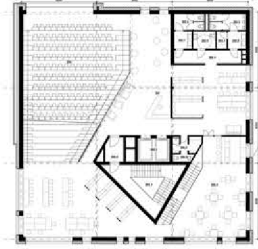
Schéma | Základní

65\_

Půdorys 1.np



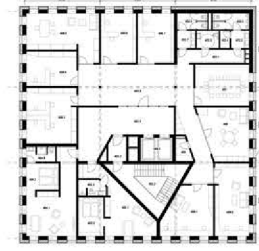
Půdorys 2.np



Půdorys 3.np



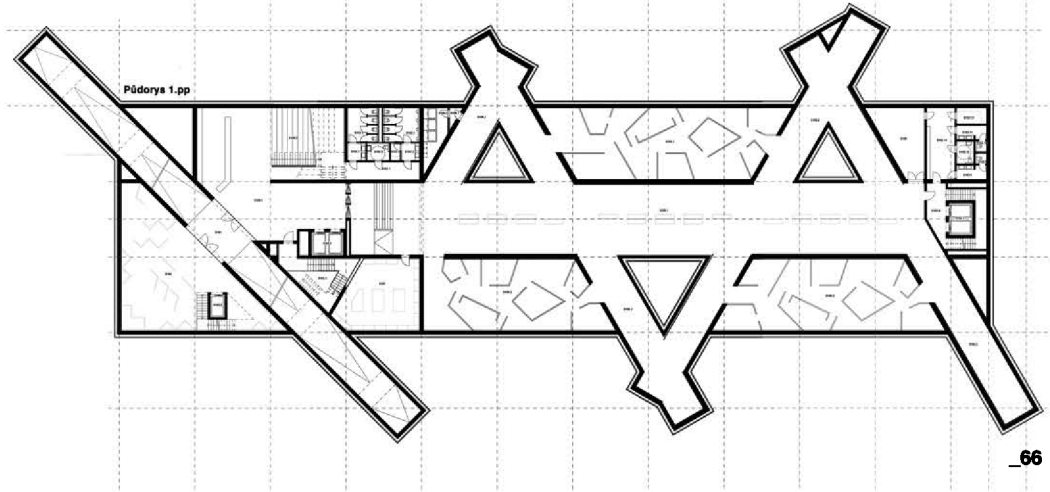
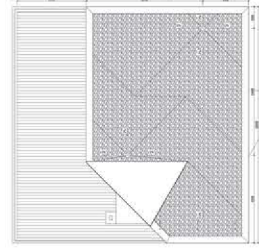
Půdorys 4.np



Půdorys 5.np



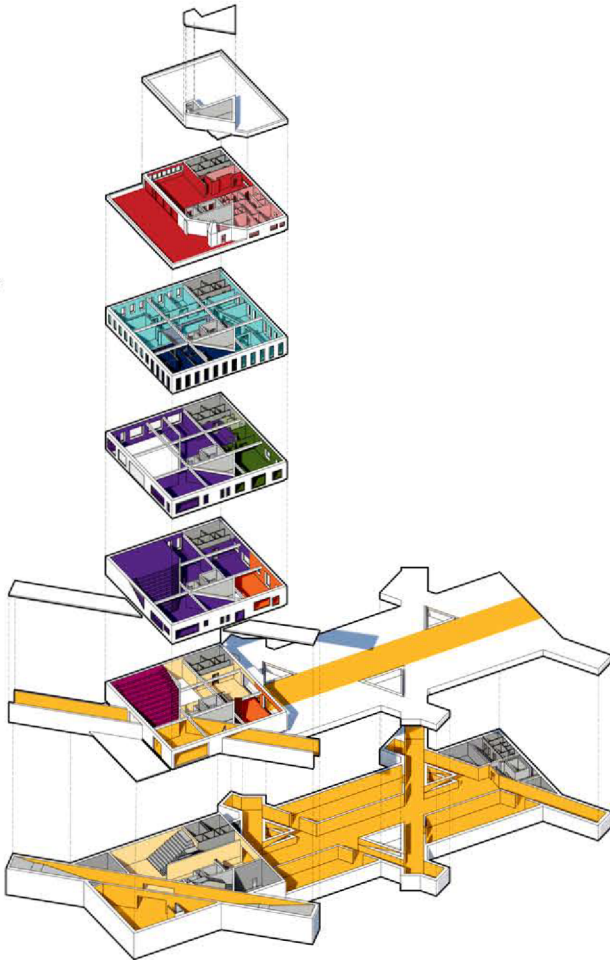
Půdorys střechy



66

**Legenda místností**

- Restaurace
- Administrativa
- Apartmán
- Dětské vzdělávací centrum
- Knihovna
- Kavárna
- Přednáškový sál
- Expozice
- Technické a hygienické zázemí
- Vertikální komunikace



S

1:400

**Schéma | Program**

67\_

Půdorys 1.np



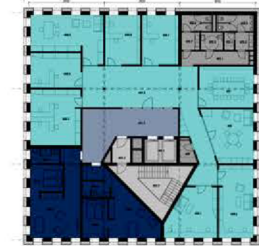
Půdorys 2.np



Půdorys 3.np



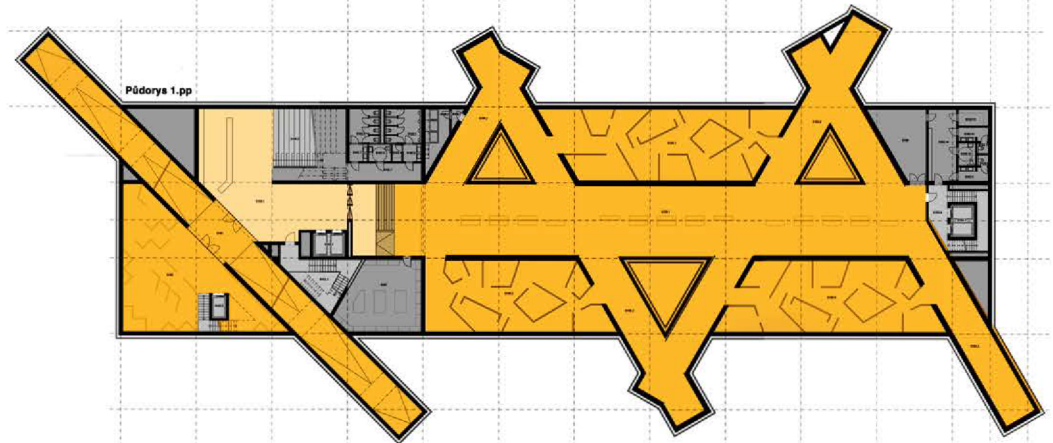
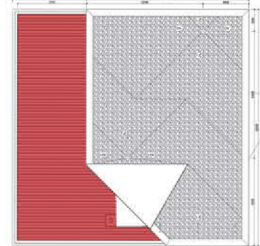
Půdorys 4.np



Půdorys 5.np



Půdorys střechy

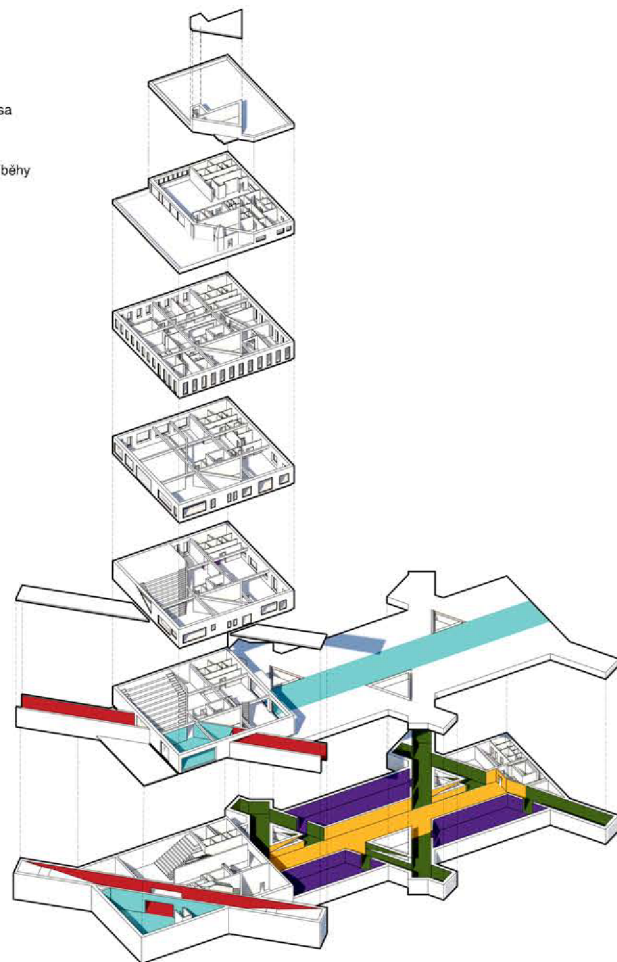


68



**Legenda místností**

- Expozice | Po holokaustu
- Expozice | Dočasné
- Expozice | Hlavní | Časová osa
- Expozice | Hlavní | Události
- Expozice | Hlavní | osobní příběhy



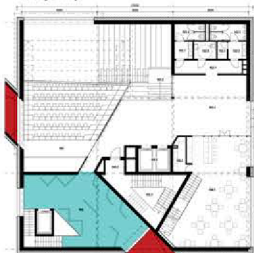
S

1:400

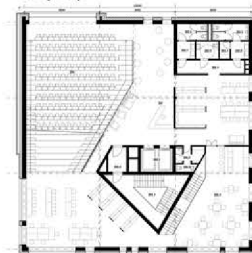
**Schéma | Expozice**

69\_

Půdorys 1.np



Půdorys 2.np



Půdorys 3.np



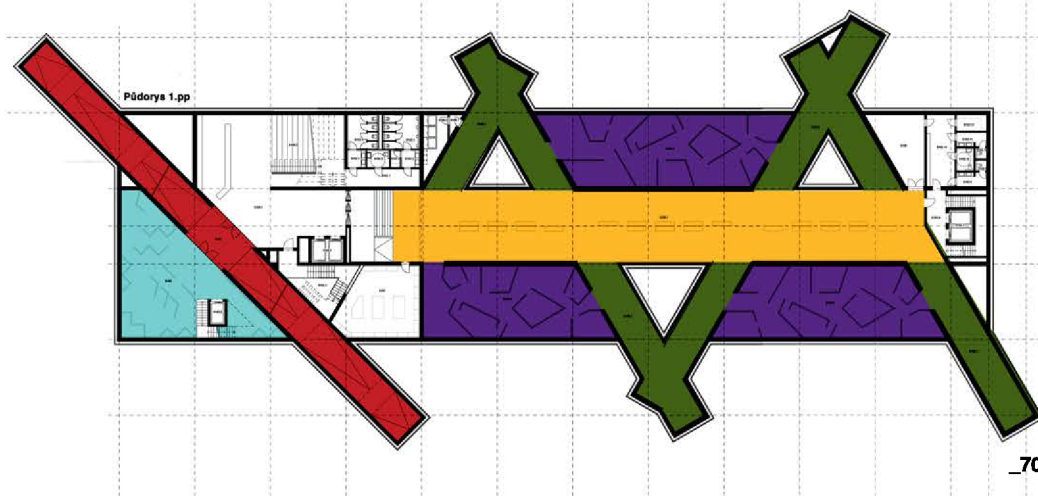
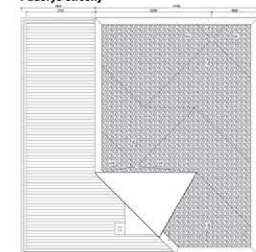
Půdorys 4.np



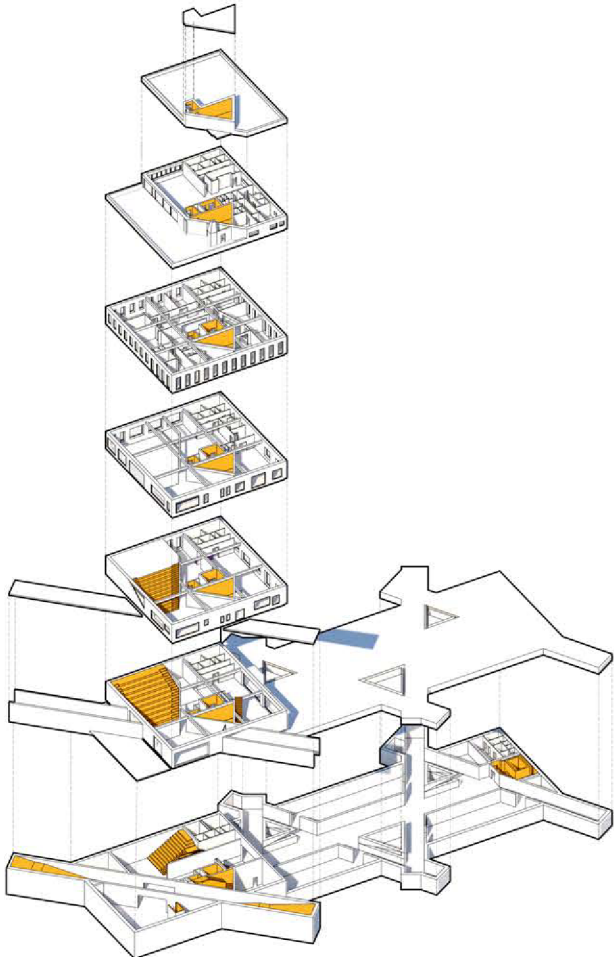
Půdorys 5.np



Půdorys střechy



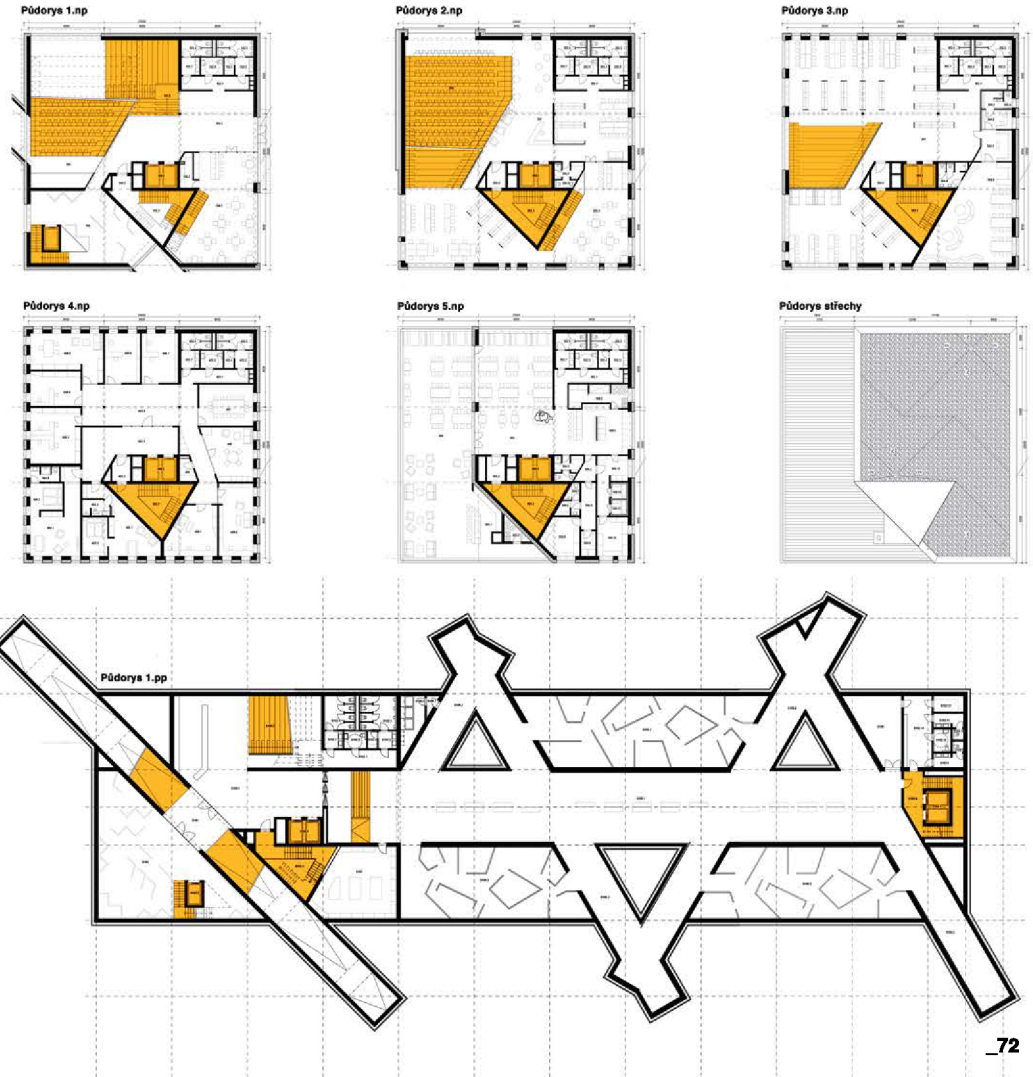
\_70



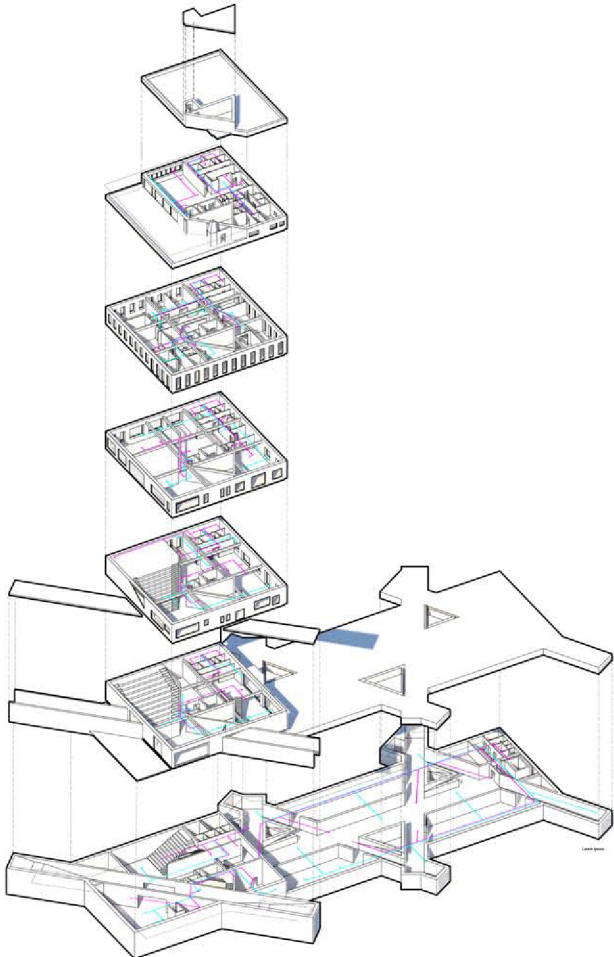
S  
1:400

**Schéma | Všechny vertikální komunikace**

71\_



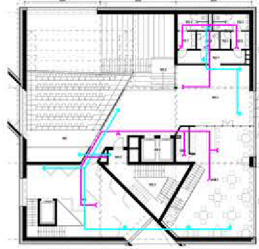
\_72



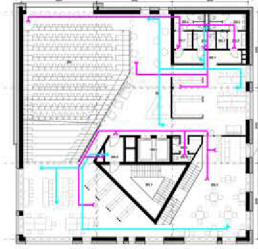
1:400

**Schéma | Rozvod vzduchotechniky**

Pódorys 1.np



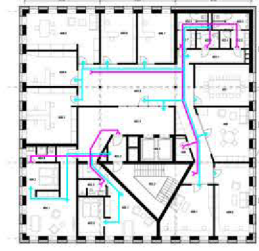
Pódorys 2.np



Pódorys 3.np



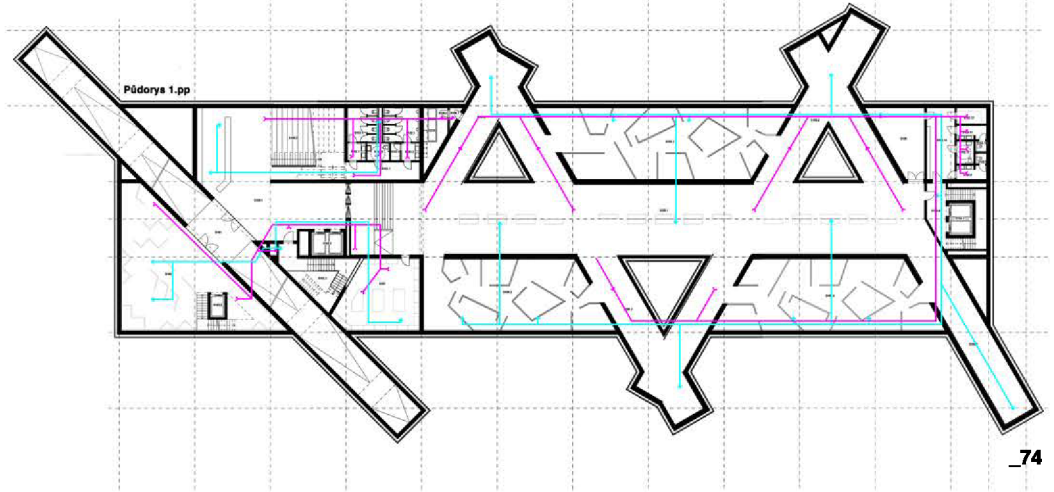
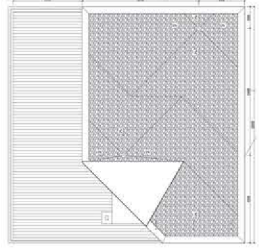
Pódorys 4.np

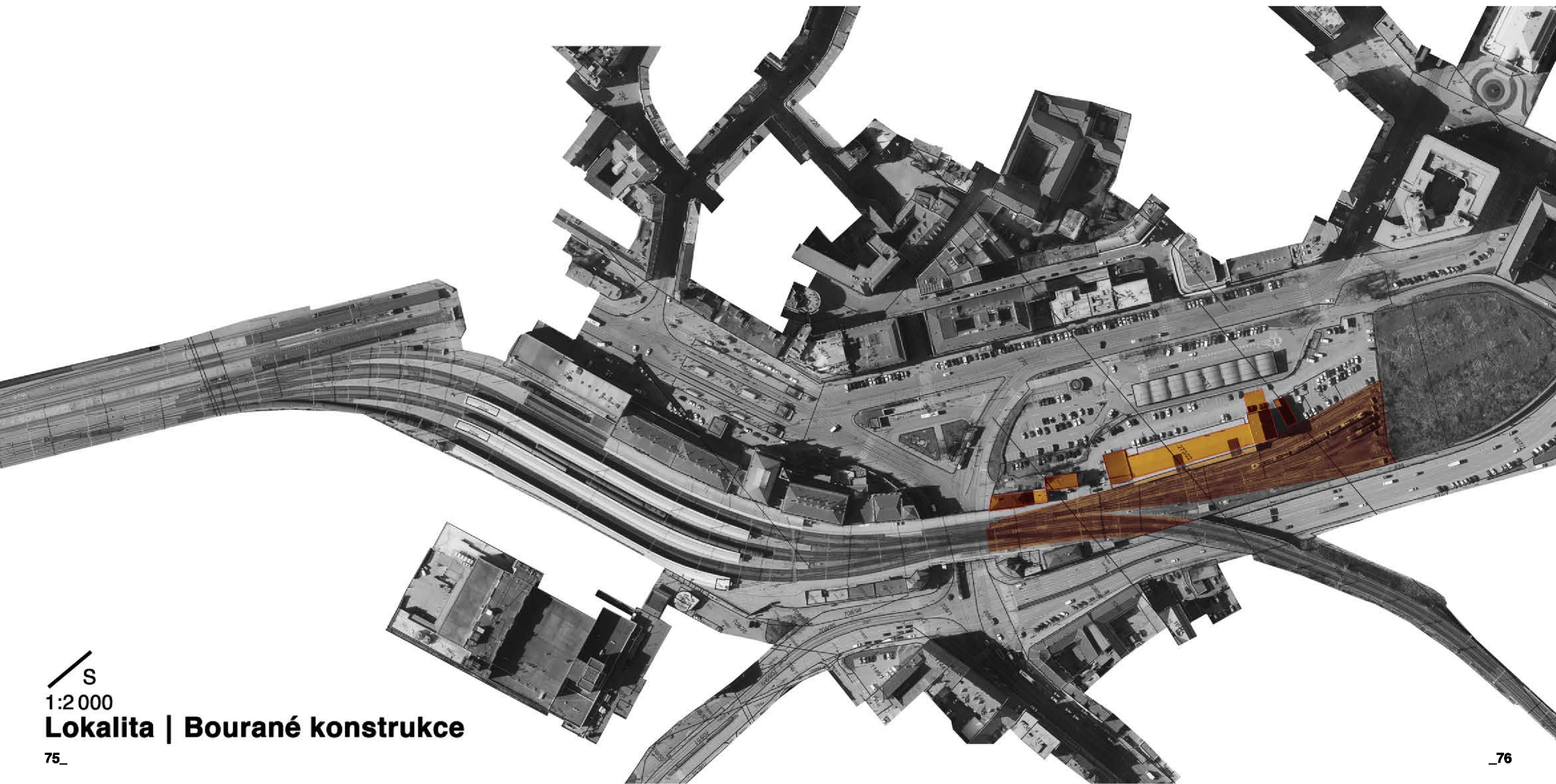


Pódorys 5.np



Pódorys střechy



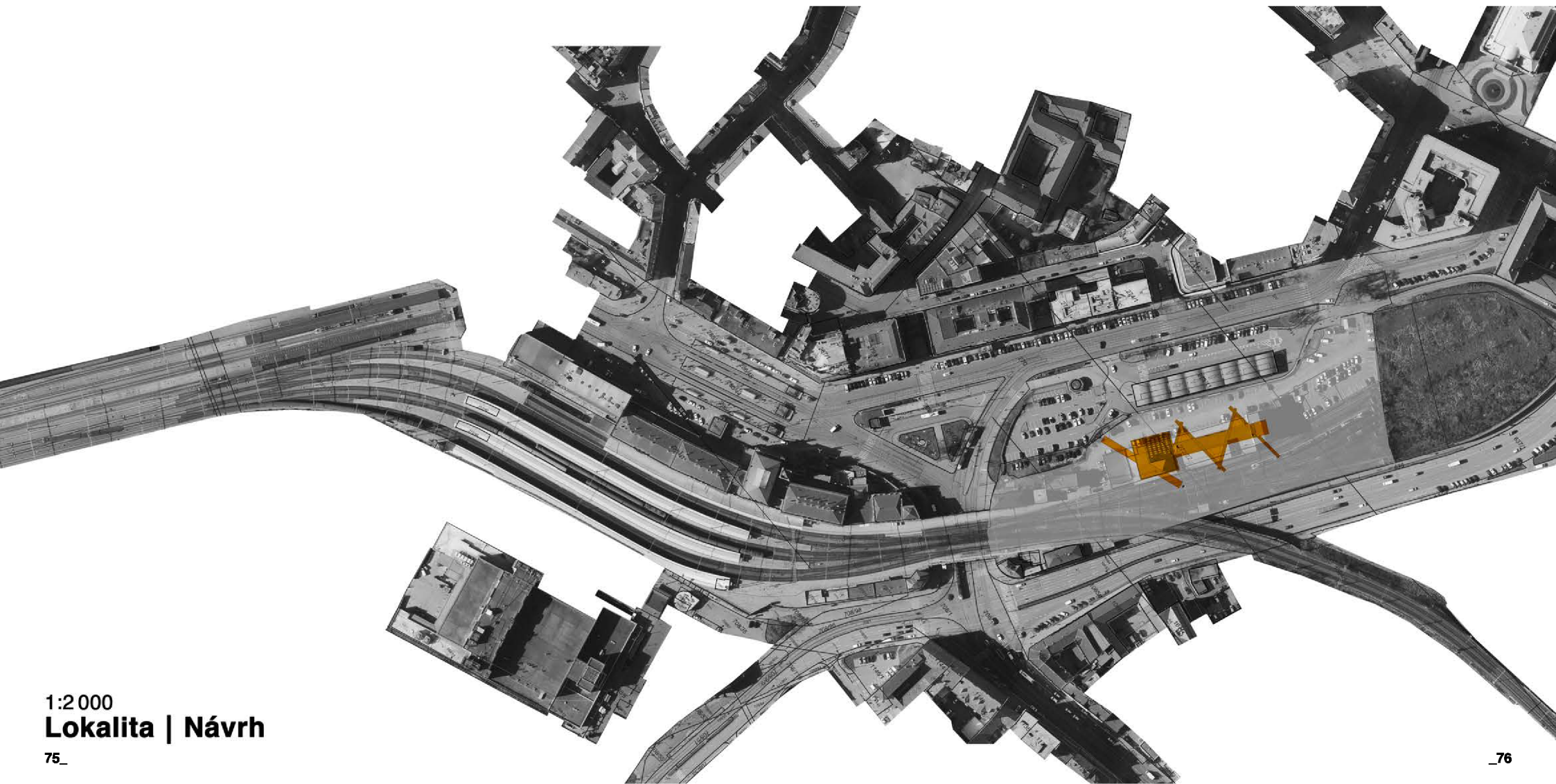


S

1:2 000

**Lokalita | Bourané konstrukce**

75\_



1:2 000  
**Lokalita | Návrh**

75\_

\_76

### Legenda místností

S201	Parkovací plochy	3750m <sup>2</sup>
S202	Technická místnost	18,3m <sup>2</sup>
S203.1	Výtahy	8,5m <sup>2</sup>
S203.2	Schodiště CHÚC	55m <sup>2</sup>
S203.3	Předsíň schodiště	6,9m <sup>2</sup>
S203.4	Schodiště CHÚC	27,7m <sup>2</sup>
S203.5	Výtahy	8,5m <sup>2</sup>
S203.6	Výtah	3,9m <sup>2</sup>
S204.1	Nákladní prostor	56,2m <sup>2</sup>
S204.2	Dřívna	26,7m <sup>2</sup>
S204.3	Archiv	264m <sup>2</sup>
S204.4	Badatelna	28,6m <sup>2</sup>

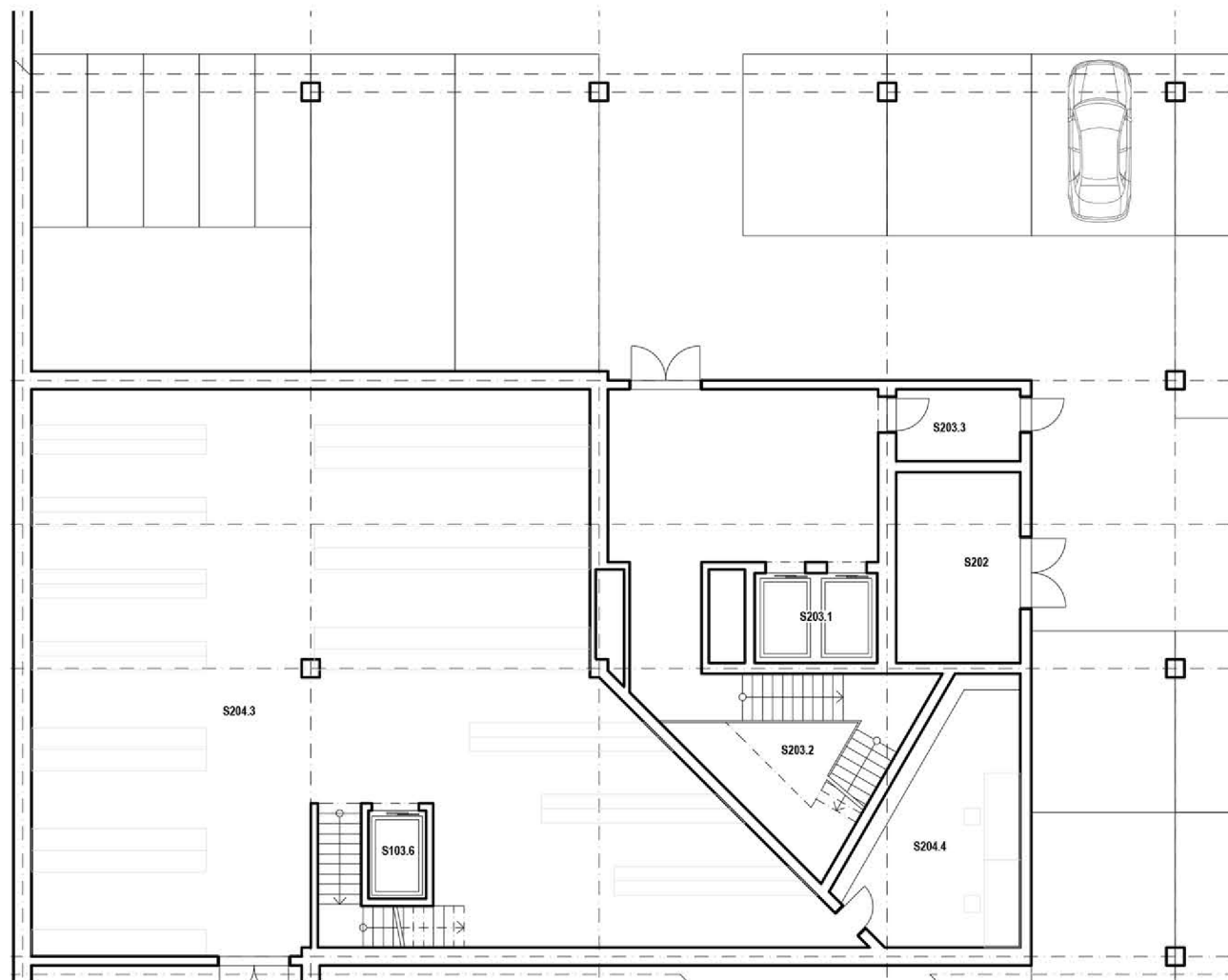
S

1:100

**Půdorys 2.pp**

\* Půdorys kompletního poslaží v měřítku 1:200  
je umístěn za půdorys v měřítku 1:100

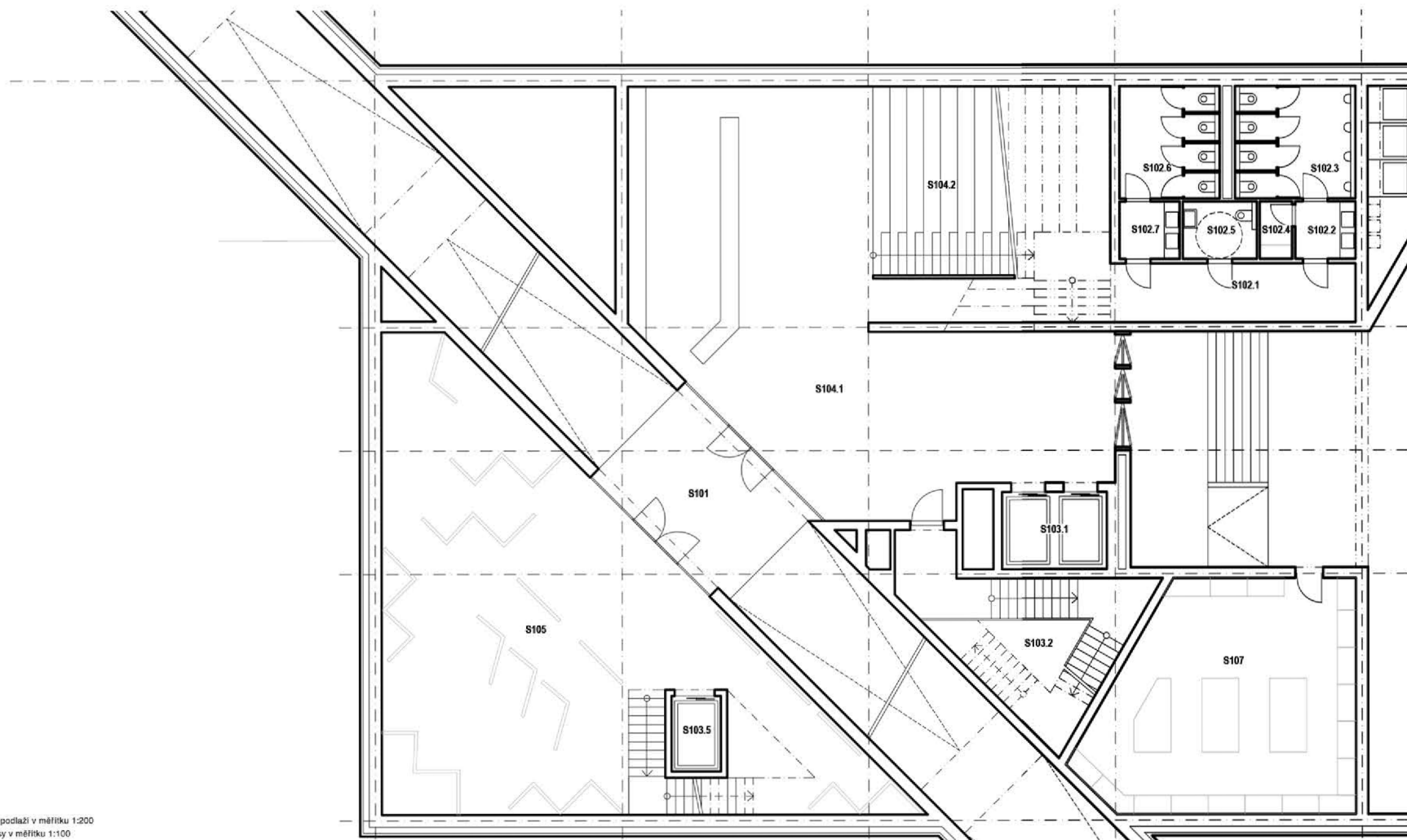
77\_



\_78

### Legenda místnosti

S101	Koridor k stálé expozici	85m <sup>2</sup>
S102.1	Chodba	25,9m <sup>2</sup>
S102.2	Zá dveří Ženy	3,6m <sup>2</sup>
S102.3	Toalety Muži	14,2m <sup>2</sup>
S102.4	Úklidová místnost	1,9m <sup>2</sup>
S102.5	Toalety Handicap	4,4m <sup>2</sup>
S102.6	Toalety Ženy	11,9m <sup>2</sup>
S102.7	Zá dveří Ženy	3,6m <sup>2</sup>
S103.1	Výtahy	8,5m <sup>2</sup>
S103.2	Schodiště CHÚC	30m <sup>2</sup>
S103.5	Výtah	3,9m <sup>2</sup>
S105	Dočasná výstava	14,2m <sup>2</sup>
S107	Dílna	60m <sup>2</sup>



S

1:100

**Půdorys 1.pp**

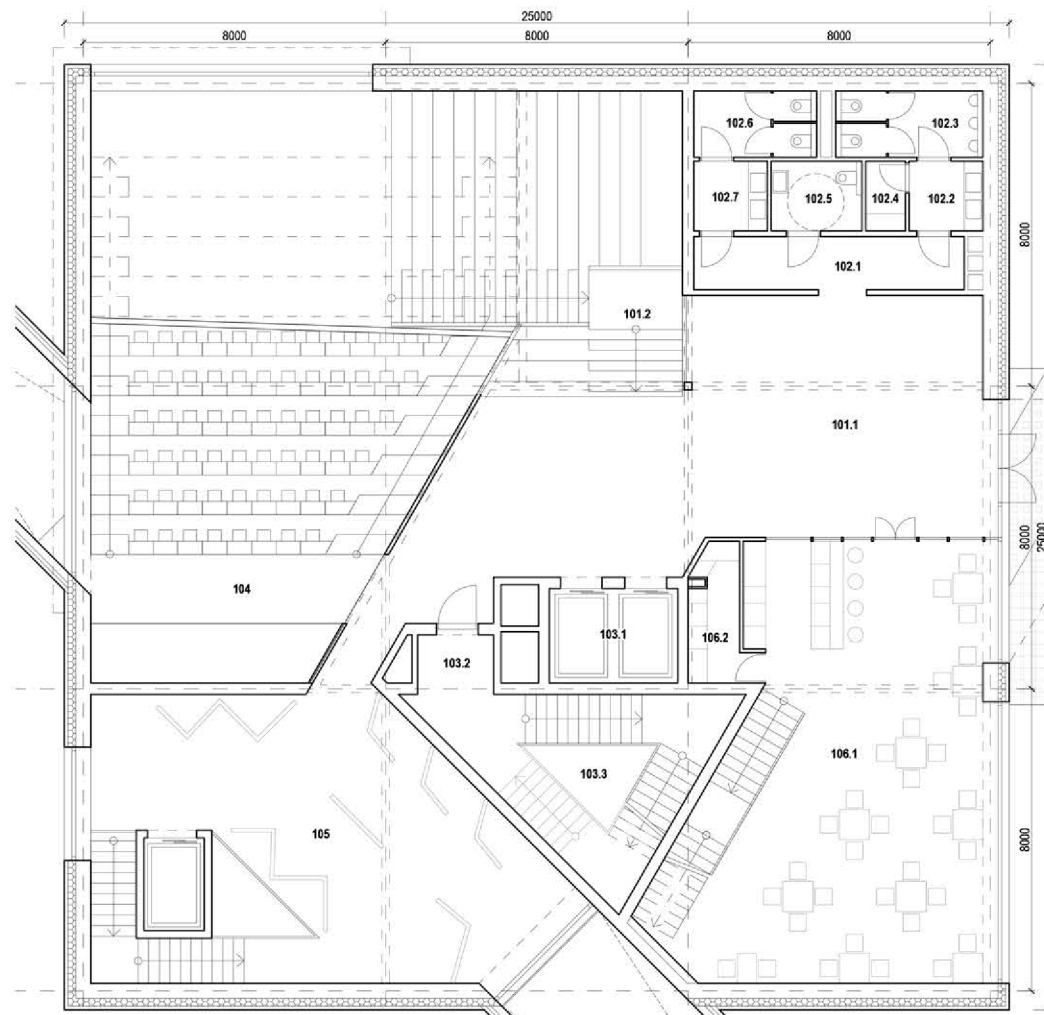
\* Půdorys kompletního podlaží v měřítku 1:200  
je umístěn za půdorys v měřítku 1:100

### Legenda místností

101.1	Hala	90m <sup>2</sup>
101.2	Pobylové schodiště	32m <sup>2</sup>
102.1	Chodba	14m <sup>2</sup>
102.2	Zároveň Muži	3,6m <sup>2</sup>
102.3	Toalety Muži	6,8m <sup>2</sup>
102.4	Úklidová místnost	1,9m <sup>2</sup>
102.5	Toalety Ženy	5,7m <sup>2</sup>
102.6	Toalety Handicap	4,4m <sup>2</sup>
102.7	Zároveň Ženy	3,6m <sup>2</sup>
103.1	Výtahy	8,5m <sup>2</sup>
103.2	Předsín CHÚC	5,1m <sup>2</sup>
103.3	Schodiště CHÚC	26,8m <sup>2</sup>
103.4	Výtahy	8,5m <sup>2</sup>
103.5	Schodiště CHÚC	19,8m <sup>2</sup>
104	Přednáškový sál	79m <sup>2</sup>
105	Dočasná výstava	65m <sup>2</sup>
106.1	Kavárna	79m <sup>2</sup>
106.2	Sklad	5,2m <sup>2</sup>
107	Koridor k stálé expozici	120m <sup>2</sup>

  
1:100  
**Půdorys 1.np**

81\_



82

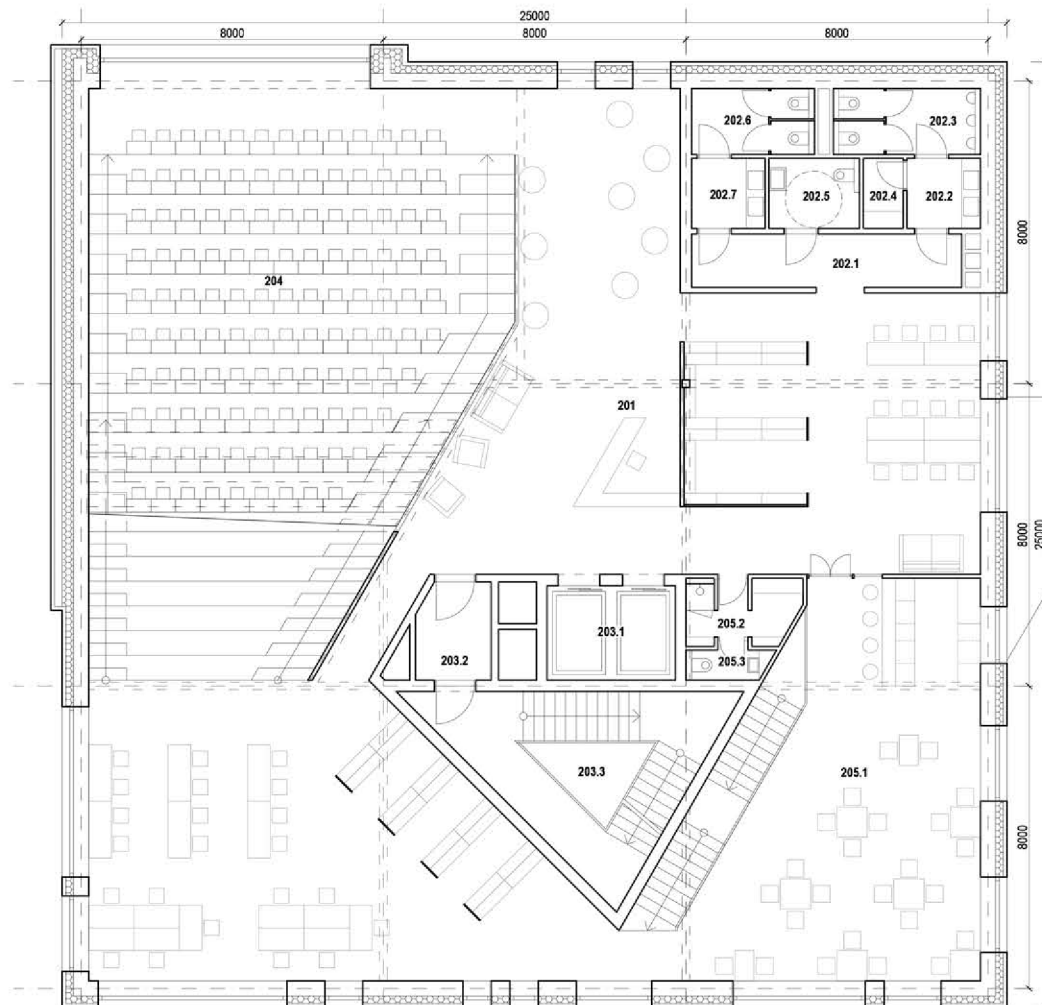


### Legenda místností

201	Knihovna	250m <sup>2</sup>
202.1	Chodba	14m <sup>2</sup>
202.2	Zároveň Muži	3,6m <sup>2</sup>
202.3	Toalety Muži	6,8m <sup>2</sup>
202.4	Úklidová místnost	1,9m <sup>2</sup>
202.5	Toalety Ženy	5,7m <sup>2</sup>
202.6	Toalety Handicap	4,4m <sup>2</sup>
202.7	Zároveň Ženy	3,6m <sup>2</sup>
203.1	Výtahy	8,5m <sup>2</sup>
203.2	Předstín CHÚC	5,1m <sup>2</sup>
203.3	Schodiště CHÚC	26,6m <sup>2</sup>
204	Přednáškový sál	121m <sup>2</sup>
205.1	Kavárna	68,3m <sup>2</sup>
205.2	Šatna se sprchou	4,7m <sup>2</sup>
205.3	Wc	2,0m <sup>2</sup>

  
1:100  
**Půdorys 2.np**

83\_



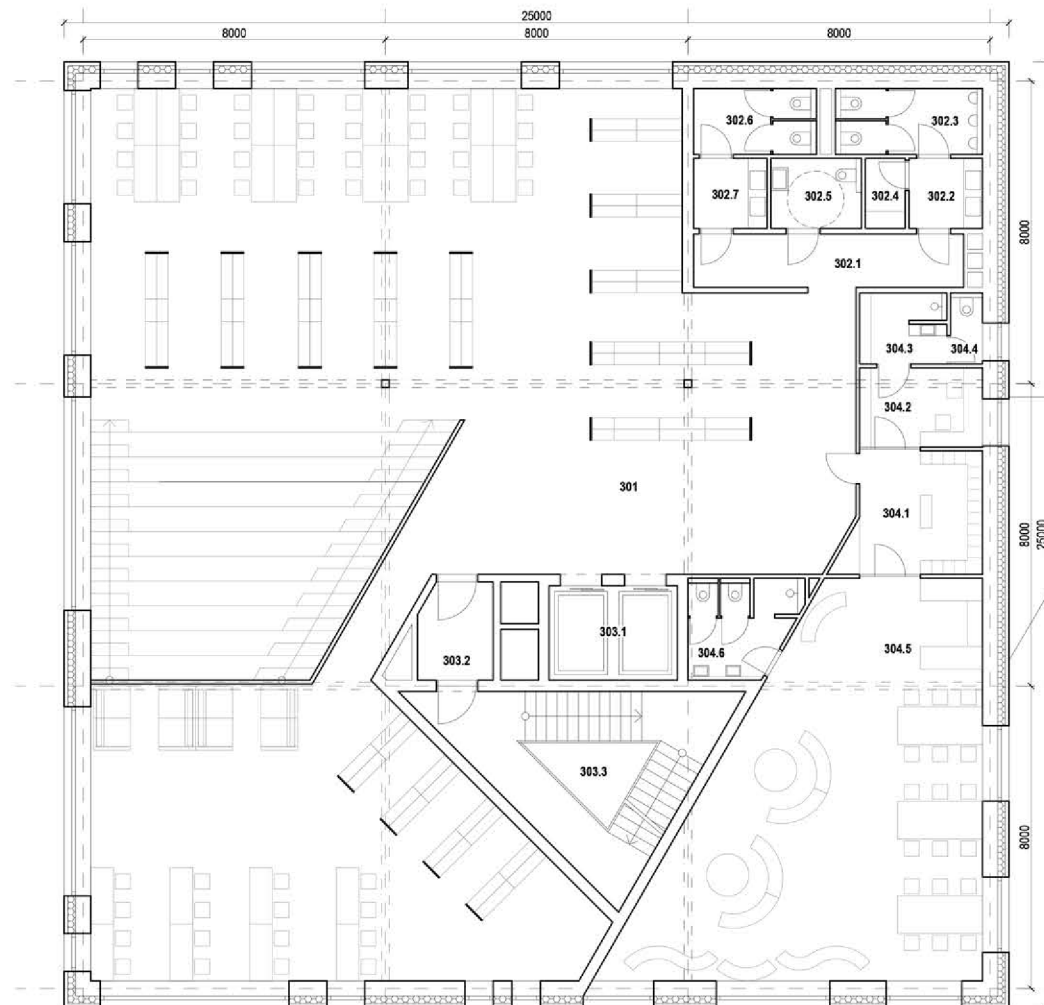
84

### Legenda místností

301	Knihovna	316m <sup>2</sup>
302.1	Chodba	14m <sup>2</sup>
302.2	Zároveň Muži	3,6m <sup>2</sup>
302.3	Toalety Muži	6,8m <sup>2</sup>
302.4	Úklidová místnost	1,9m <sup>2</sup>
302.5	Toalety Ženy	5,7m <sup>2</sup>
302.6	Toalety Handicap	4,4m <sup>2</sup>
302.7	Zároveň Ženy	3,6m <sup>2</sup>
303.1	Výtahy	8,5m <sup>2</sup>
303.2	Předsín CHÚC	5,1m <sup>2</sup>
303.3	Schodiště CHÚC	26,8m <sup>2</sup>
304.1	Šatna	11,3m <sup>2</sup>
304.2	Kancelář	6,8m <sup>2</sup>
304.3	Šatna se sprchou	4,2m <sup>2</sup>
304.4	Wc	1,6m <sup>2</sup>
304.5	Dětské vzdělávací centrum	77,3m <sup>2</sup>
304.6	Toalety	7m <sup>2</sup>

  
1:100  
**Půdorys 3.np**

85\_



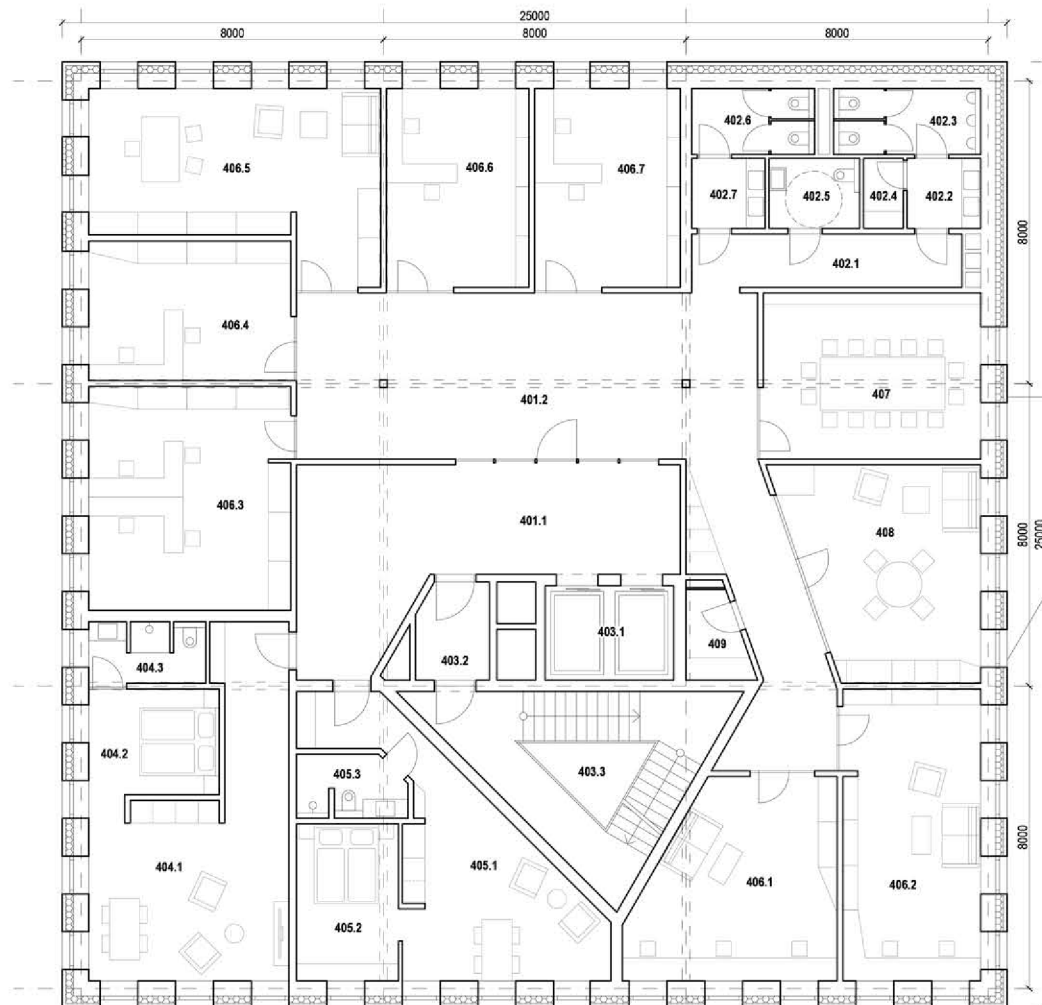
86

### Legenda místností

401.1	Hala	37,6m <sup>2</sup>
401.2	Hala -administrativní část	71,4m <sup>2</sup>
402.1	Chodba	14m <sup>2</sup>
402.2	Zá dveří Muži	3,6m <sup>2</sup>
402.3	Toalety Muži	6,8m <sup>2</sup>
402.4	Úklidová místnost	1,9m <sup>2</sup>
402.5	Toalety Ženy	5,7m <sup>2</sup>
402.6	Toalety Handicap	4,4m <sup>2</sup>
402.7	Zá dveří Ženy	3,6m <sup>2</sup>
403.1	Výtahy	8,5m <sup>2</sup>
403.2	Předsín CHÚC	5,1m <sup>2</sup>
403.3	Schodiště CHÚC	26,6m <sup>2</sup>
404.1	Hotelový apartmán	30m <sup>2</sup>
404.2	Ložnice	10m <sup>2</sup>
404.3	Koupelna	4,8m <sup>2</sup>
405.1	Hotelový apartmán	23,7m <sup>2</sup>
405.2	Ložnice	13,3m <sup>2</sup>
405.3	Koupelna	4,8m <sup>2</sup>
406.1	Kancelář	27m <sup>2</sup>
406.2	Kancelář	28,3m <sup>2</sup>
406.3	Kancelář	31,1m <sup>2</sup>
406.4	Kancelář	19,4m <sup>2</sup>
406.5	Kancelář	33m <sup>2</sup>
406.6	Kancelář	19,8m <sup>2</sup>
406.7	Kancelář	20,2m <sup>2</sup>
407	Zasedací místnost	25,3m <sup>2</sup>
408	Kuchyňka	27m <sup>2</sup>
409	Malý sklad	3,5m <sup>2</sup>

 S  
1:100  
**Půdorys 4.np**

87\_



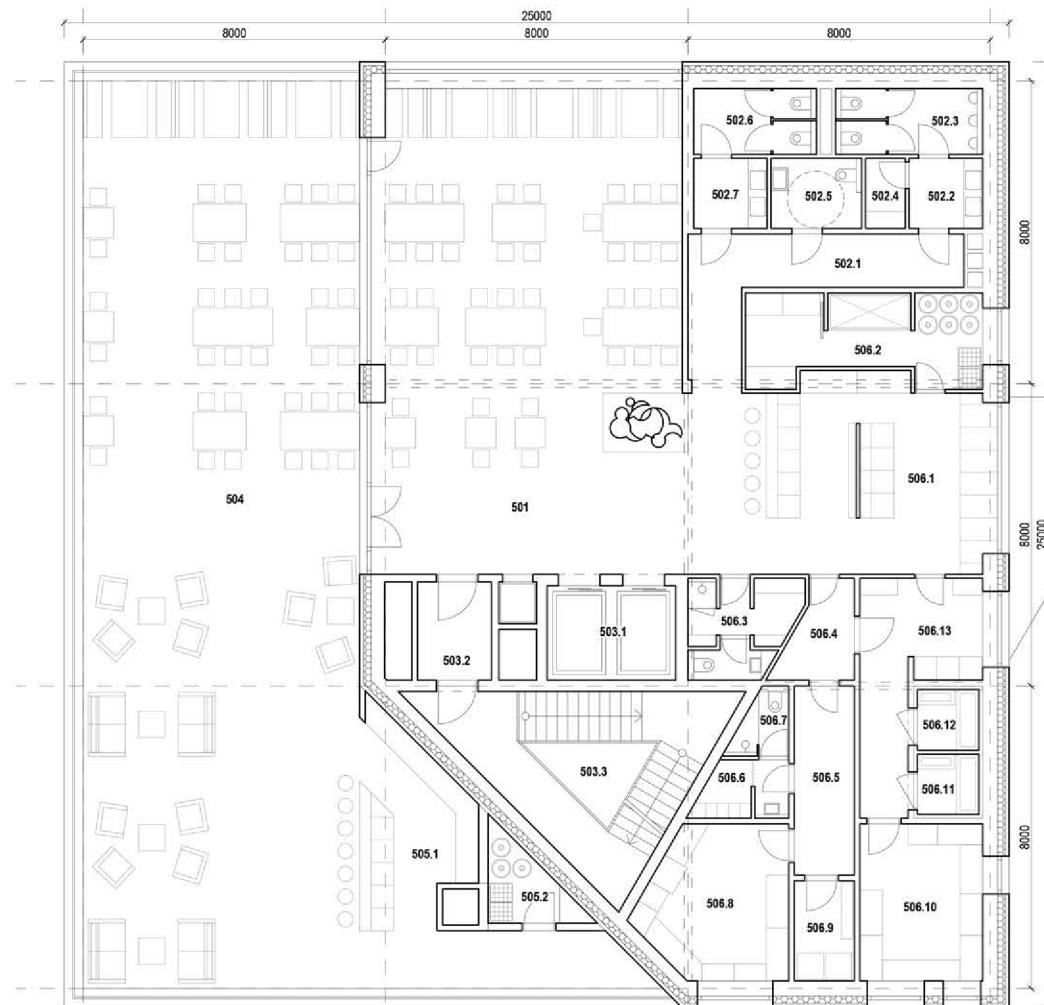
88

### Legenda místností

501	Restaurace	112m <sup>2</sup>
502.1	Chodba	14m <sup>2</sup>
502.2	Zároveň Muži	3,6m <sup>2</sup>
502.3	Toalety Muži	6,8m <sup>2</sup>
502.4	Úklidová místnost	1,9m <sup>2</sup>
502.5	Toalety Ženy	5,7m <sup>2</sup>
502.6	Toalety Handicap	4,4m <sup>2</sup>
502.7	Zároveň Ženy	3,6m <sup>2</sup>
503.1	Výťahy	8,5m <sup>2</sup>
503.2	Předsín CHÚC	5,1m <sup>2</sup>
503.3	schodiště CHÚC	26,8m <sup>2</sup>
504	Terasa	186,6m <sup>2</sup>
505.1	Bar na terase	10,5m <sup>2</sup>
505.2	Příruční sklad	4,2m <sup>2</sup>
506.1	Bar/Kuchyně	27,5m <sup>2</sup>
506.2	Příruční sklad pro bar	13,9m <sup>2</sup>
506.3	Šatna se sprchou a WC	6,7m <sup>2</sup>
506.4	Chodba	4,4m <sup>2</sup>
506.5	Chodba	7,9m <sup>2</sup>
506.6	Šatna	3,4m <sup>2</sup>
506.7	Sprocha a WC	2,3m <sup>2</sup>
506.8	Mylí nádobi	14,6m <sup>2</sup>
506.9	Odpady	4,2m <sup>2</sup>
506.10	Suchý sklad	13,5m <sup>2</sup>
506.11	Chladicí box	2,6m <sup>2</sup>
506.12	Chladicí box	2,6m <sup>2</sup>
506.13	Příruční sklad pro kuchyni	13,4m <sup>2</sup>

  
1:100  
**Půdorys 5.np**

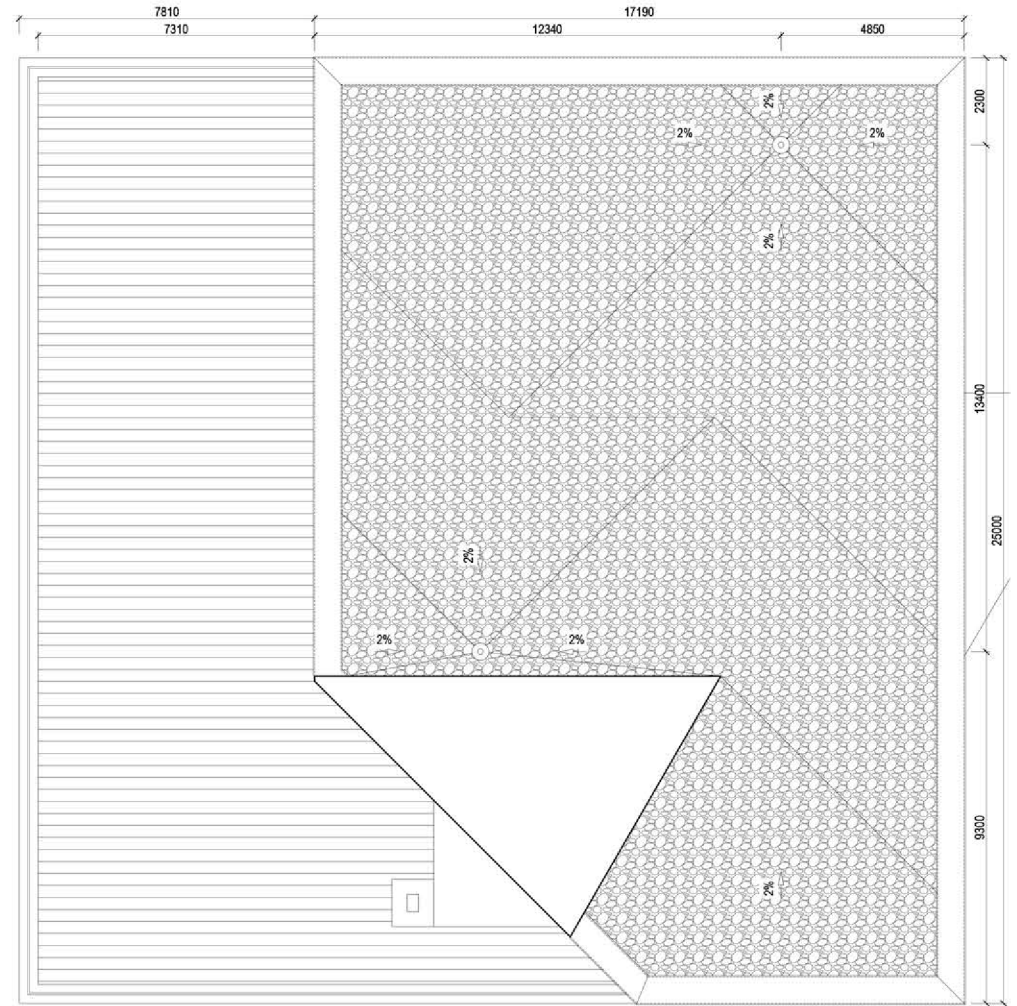
89\_



90

S  
1:100  
**Půdorys střechy**

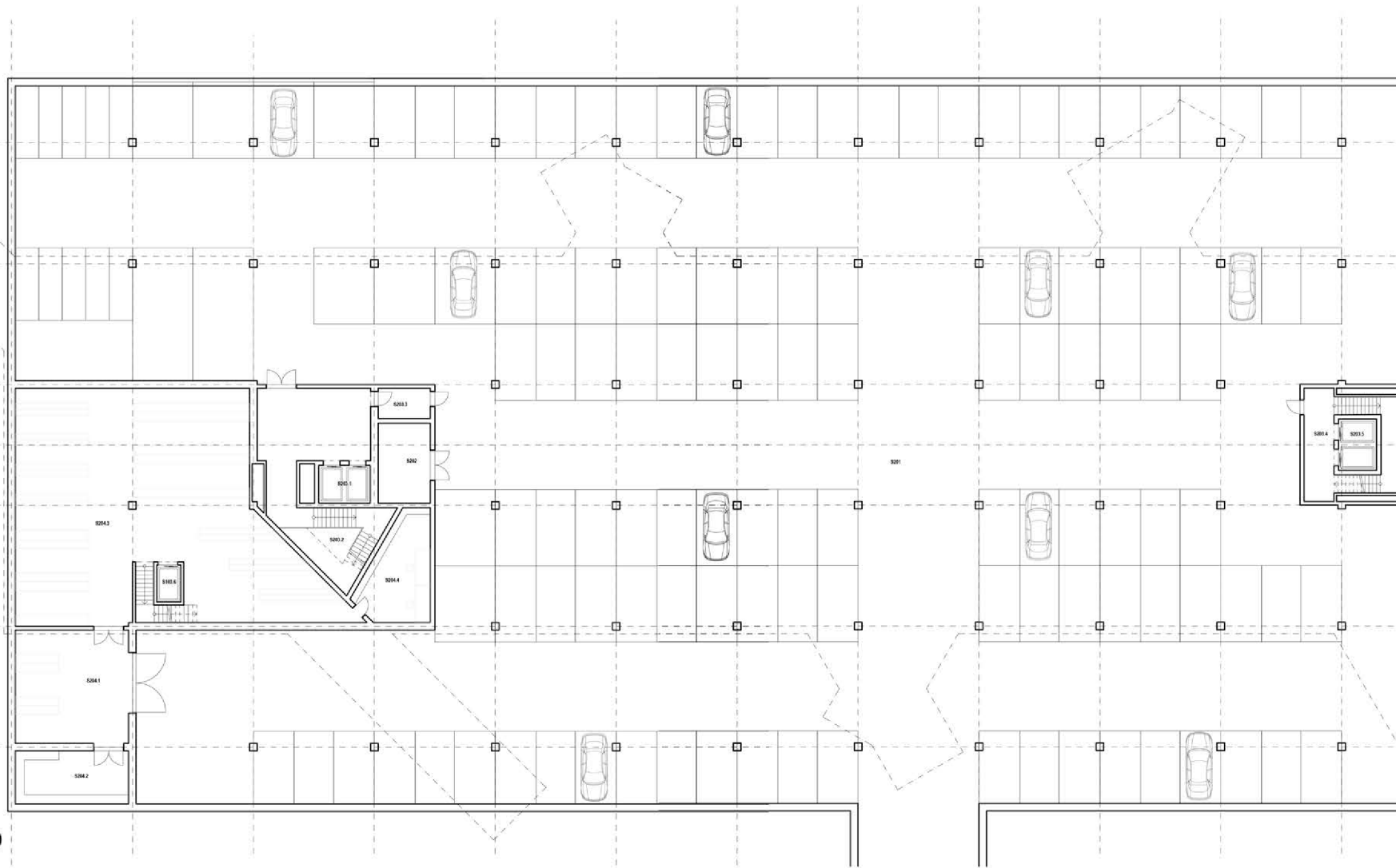
91\_



92

### Legenda místností

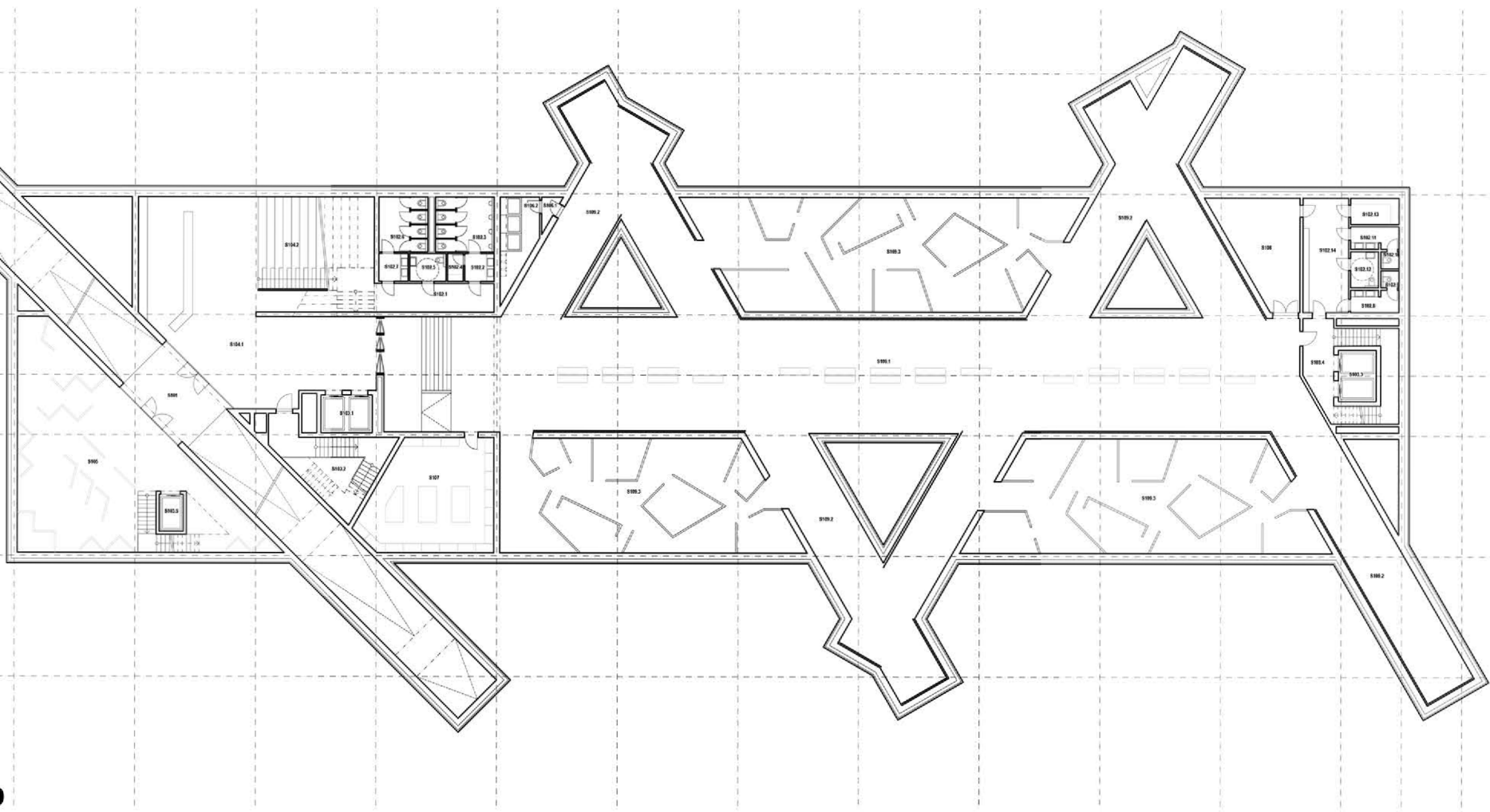
S201	Parkovací plochy	3750m <sup>2</sup>
S202	Technická místnost	18,3m <sup>2</sup>
S203.1	Výtahy	8,5m <sup>2</sup>
S203.2	Schodiště CHÚC	55m <sup>2</sup>
S203.3	Předsiň schodiště	6,9m <sup>2</sup>
S203.4	Schodiště CHÚC	27,7m <sup>2</sup>
S203.5	Výtahy	8,5m <sup>2</sup>
S203.6	Výtah	3,9m <sup>2</sup>
S204.1	Nákladní prostor	56,2m <sup>2</sup>
S204.2	Dlana	26,7m <sup>2</sup>
S204.3	Archiv	264m <sup>2</sup>
S204.4	Badatelna	28,6m <sup>2</sup>



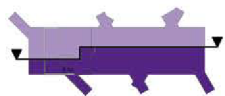
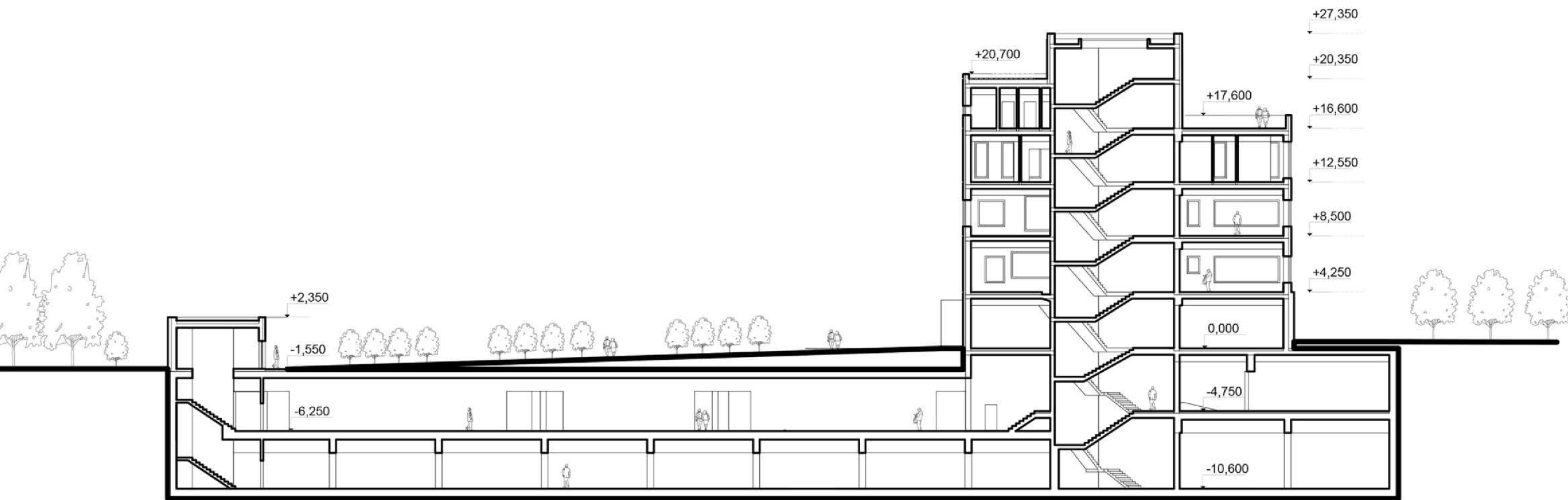
**S**  
1:200  
**Půdorys 2.pp**

### Legenda místnosti

S101	Koridor k stálé expozice	85m <sup>2</sup>
S102.1	Chodba	25,9m <sup>2</sup>
S102.2	Zá dveří Muži	3,6m <sup>2</sup>
S102.3	Toalety Muži	14,2m <sup>2</sup>
S102.4	Úklidová místnost	1,9m <sup>2</sup>
S102.5	Toalety Handicap	4,4m <sup>2</sup>
S102.6	Toalety Ženy	11,9m <sup>2</sup>
S102.7	Zá dveří Ženy	3,6m <sup>2</sup>
S102.8	Zá dveří Ženy	4,7m <sup>2</sup>
S102.9	Toaleta Ženy	1,4m <sup>2</sup>
S102.10	Toaleta Muži	1,4m <sup>2</sup>
S102.11	Zá dveří Muži	4,7m <sup>2</sup>
S102.12	Zá dveří Handicap	4,4m <sup>2</sup>
S102.13	Úklidová místnost	5,6m <sup>2</sup>
S102.14	Chodba	22,9m <sup>2</sup>
S103.1	Výťahy	8,5m <sup>2</sup>
S103.2	Schodiště CHÚC	30m <sup>2</sup>
S103.3	Výťahy	8,5m <sup>2</sup>
S103.4	Schodiště CHÚC	24,1m <sup>2</sup>
S103.5	Výťah	3,9m <sup>2</sup>
S104.1	Vstup/Prodej lístků	133m <sup>2</sup>
S104.2	Pobalové schody	26,7m <sup>2</sup>
S105	Dočasná výstava	142m <sup>2</sup>
S106.1	Předsaň	1,8m <sup>2</sup>
S106.2	Odpadové hospodářství	13m <sup>2</sup>
S107	Dělna	60m <sup>2</sup>
S108	Technická místnost	31,6m <sup>2</sup>
S109.1	Expozice - časová osa	466m <sup>2</sup>
S109.2	Expozice - události	410m <sup>2</sup>
S109.3	Expozice - osobní příběhy	466m <sup>2</sup>



 S  
 1:200  
**Půdorys 1.pp**



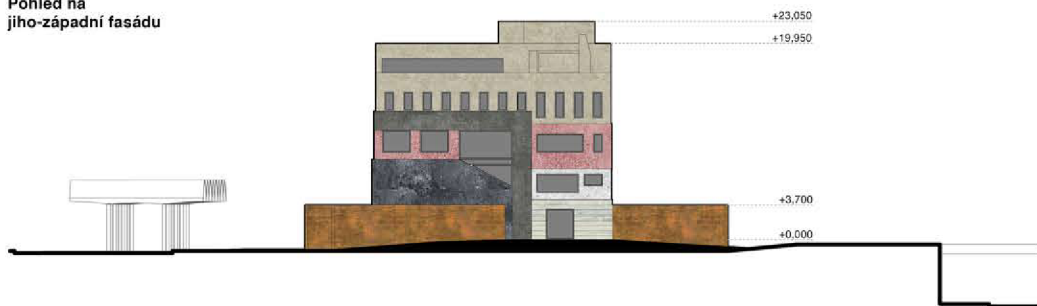
1:200  
**Podélný řez**

97\_

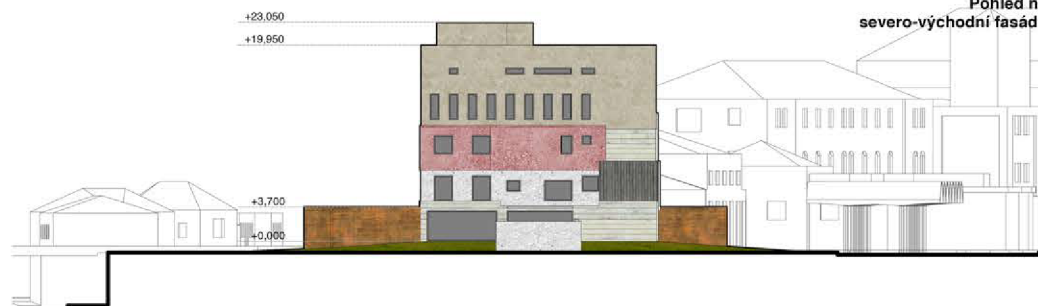
\_98



Pohled na  
jiho-západní fasádu



Pohled na  
severo-východní fasádu



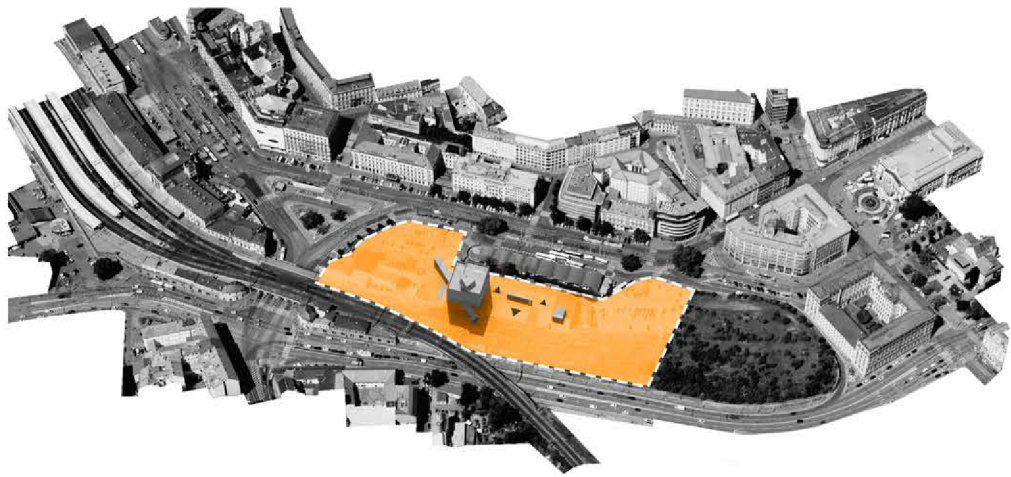
Pohled na  
severo-východní fasádu



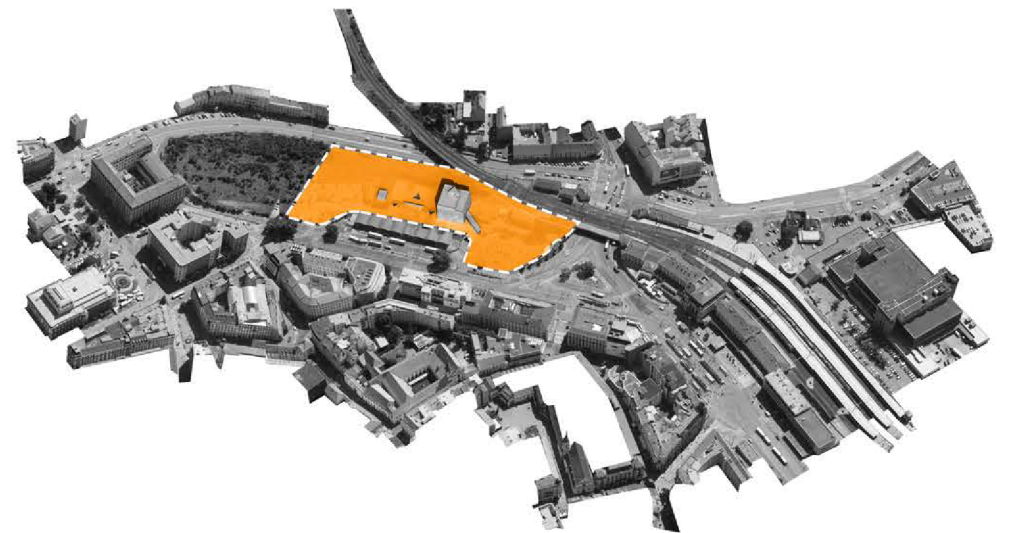
Pohled na  
jiho-východní fasádu

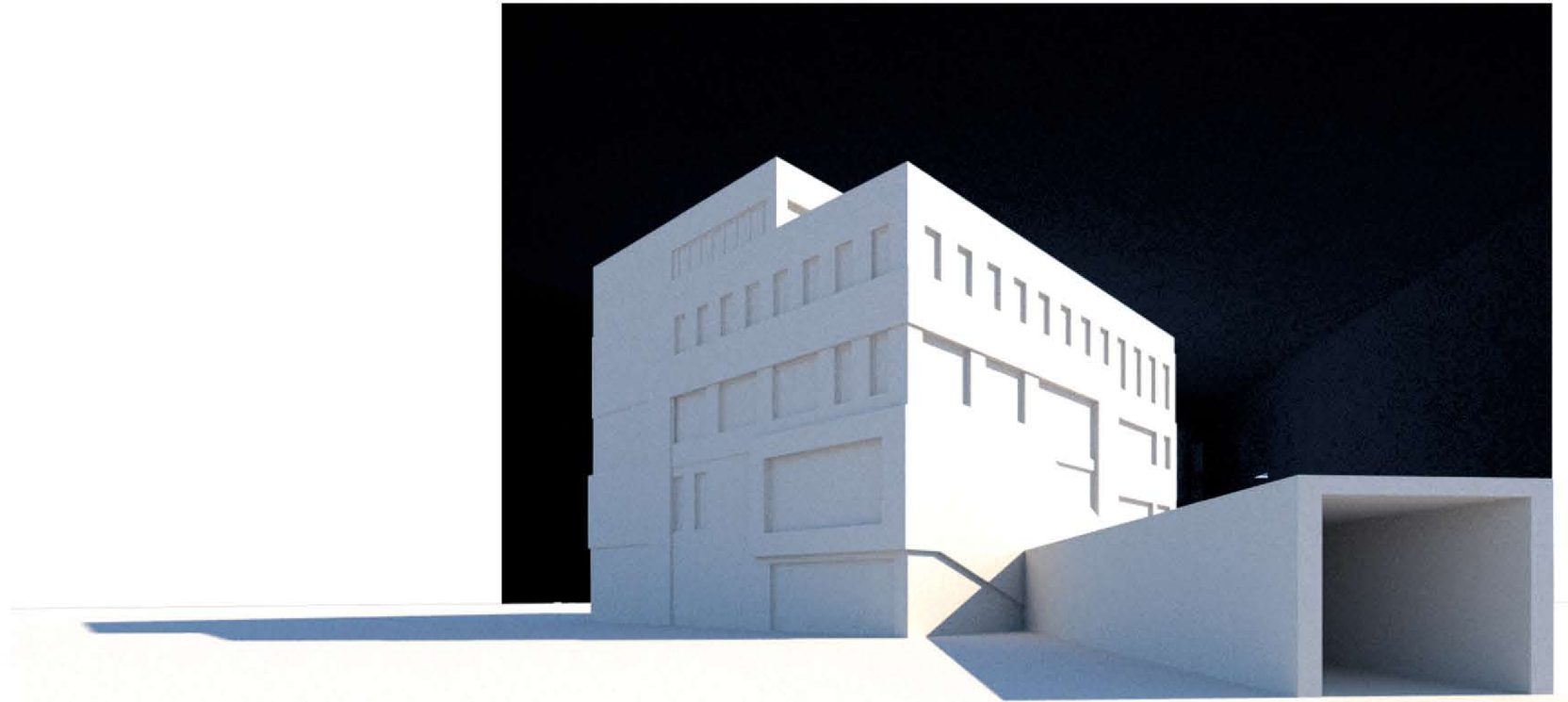


1:400  
**Pohledy**



# Axonometrie





**Vizualizace**

103\_

\_104

## Vizualizace

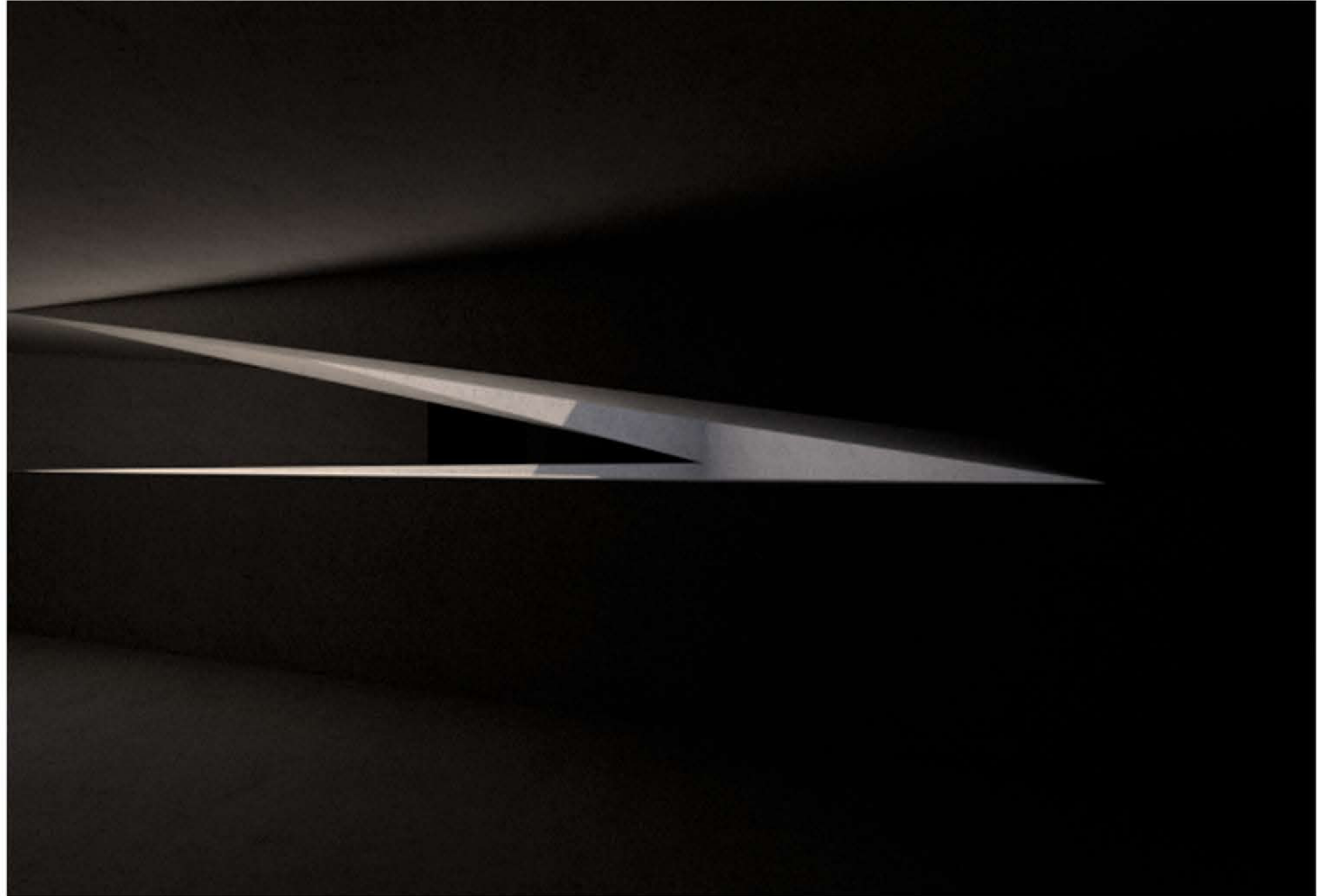
105\_



\_106

## Vizualizace

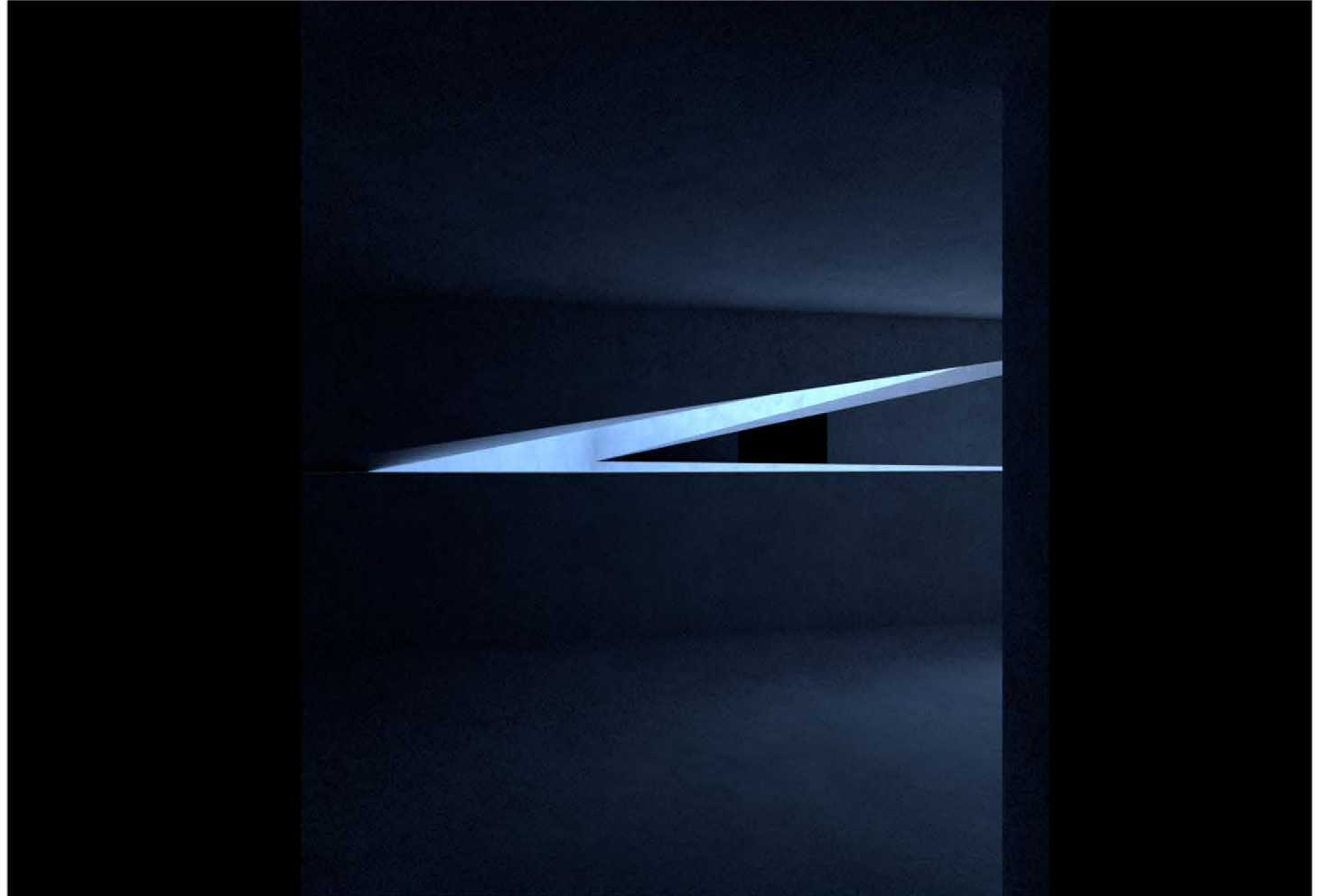
107\_



\_108

## Vizualizace

109\_



\_110

## Vizualizace

111\_



\_112





# Vizualizace

115\_



\_116

## Vizualizace

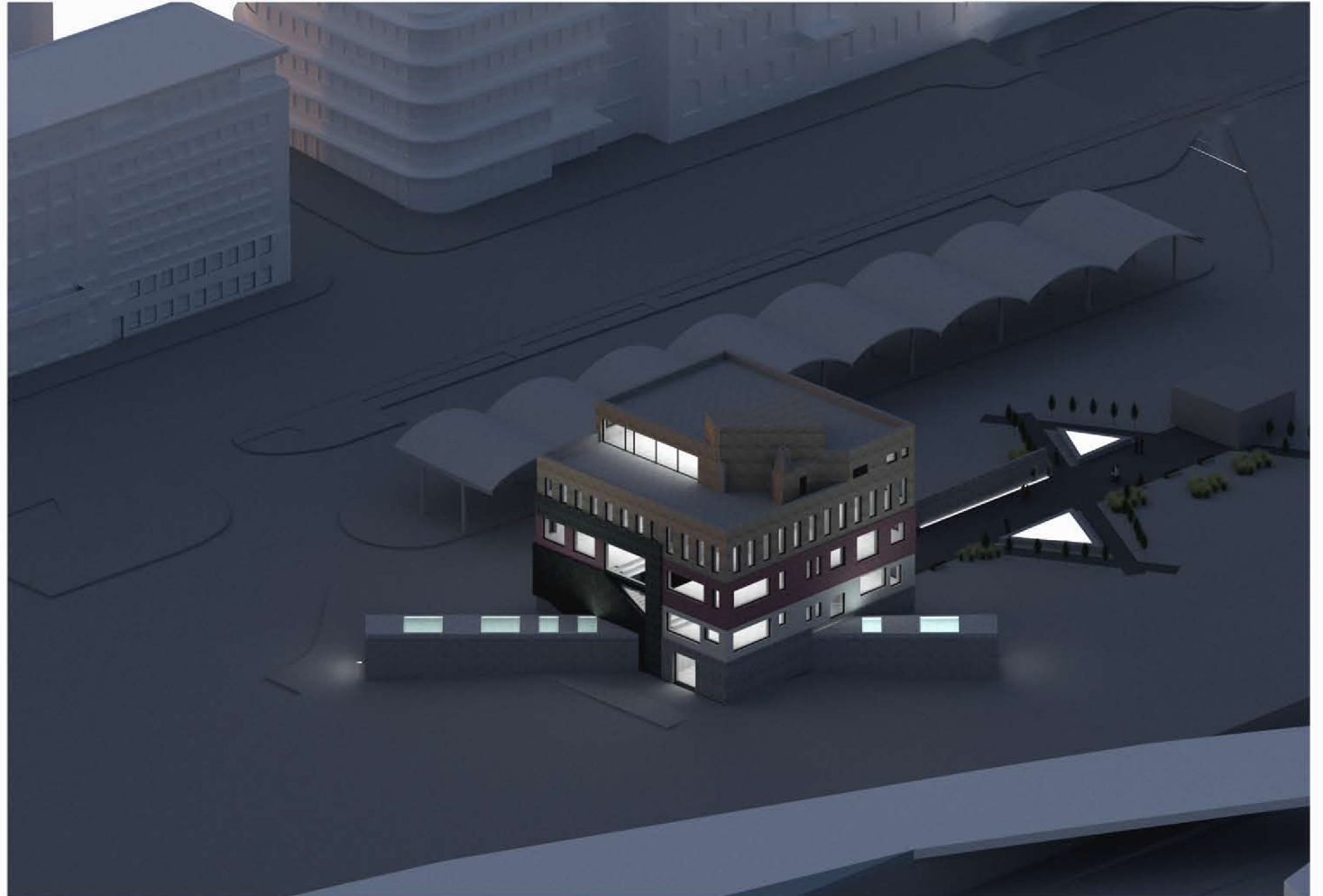
117\_



\_118

## Vizualizace

119\_



\_120

# 05 Zdroje

## Texty

- 1 MERTA, Jiří, LOSKOTOVÁ, Irena, a kol. *Naučná stezka Hády a údolí Říčky. Panel 14: Staré Zámky*. Brno: ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády, 2003. Dostupné v archivu pořízeném dne 18-07-2011. Archivováno 18. 7. 2011 na Wayback Machine
- 2 Stručná historie Brna. *100 let Velkého Brna* [online]. Brno: MCU, ©2008 - 2022 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://www.visitbrno.cz/cz/strucna-historie-brna20/>
- 3 *PopulationStat: world statistical data* [online]. [s.l.]: © Population Stat, 2022 [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <https://populationstat.com/germany/berlin>
- 4 *PopulationStat: world statistical data* [online]. [s.l.]: © Population Stat, 2022 [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <https://populationstat.com/israel/jerusalem>
- 5 *PopulationStat: world statistical data* [online]. [s.l.]: © Population Stat, 2022 [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <https://populationstat.com/france/paris>
- 6 *PopulationStat: world statistical data* [online]. [s.l.]: © Population Stat, 2022 [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <https://populationstat.com/france/paris>
- 7 *PopulationStat: world statistical data* [online]. [s.l.]: © Population Stat, 2022 [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <https://populationstat.com/poland/gda-si>
- 8 *PopulationStat: world statistical data* [online]. [s.l.]: © Population Stat, 2022 [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <https://populationstat.com/united-kingdom/manchester>
- 9 Brněnský koncentrák. BRUMMER, Alexandr a Michal KONEČNÝ. *Brno nacistické: Průvodce městem v letech 1939-1945*. Brno: Host, 2018, s. 98-101. [ISBN 978-80-7294-956-4](#).
- 10 *PopulationStat: world statistical data* [online]. [s.l.]: © Population Stat, 2022 [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <https://populationstat.com/czechia/brno>

## Obrázky

- Obr.1 Historie Velkého Brna. *100 let Velkého Brna* [online]. Brno: Statutární město Brno, 2020 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://meslobno.maps.arcgis.com/apps/Cascade/index.html?appid=ce90bcf3045e470970d7032f0bbce7>
- Obr.2 Brno. Letecký snímek centra města Brna. Zdroj: Mapy.cz [online]. Mapy.cz: © Seznam.cz, a.s. © TopGIS, s.r.o. [cit. 2022-04-28] Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=16.6051812&y=49.1948027&z=15>
- Obr. 3 Berlín. Letecký snímek centra města Berlín a jeho okolí. Zdroj: Mapy.cz [online]. Mapy.cz: © NASA Earth Observatory [cit. 2022-04-28] Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=13.4068869&y=52.5154048&z=15&source=osm&id=111738405&ds=1>
- Obr. 4 Jeruzalém. Letecký snímek historického centra města Jeruzalém, jeho okolí a muzea Yad Vashem. Zdroj: Mapy.cz [online]. Mapy.cz: © NASA Earth Observatory [cit. 2022-04-28] Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=35.2039625&y=31.7771199&z=15&l=0&q=jeruzalem&source=osm&id=13247392&ds=2>
- Obr. 5 Kijev. Letecký snímek historického centra města Kijev, jeho okolí a muzea The National Museum of the Holodomor-Genocide. Zdroj: Mapy.cz [online]. Mapy.cz: © NASA Earth Observatory [cit. 2022-04-28] Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=30.5240335&y=50.4337247&z=14&l=0>
- Obr. 6 Paříž. Letecký snímek centra města Paříž a jeho okolí. Zdroj: Mapy.cz [online]. Mapy.cz: © NASA Earth Observatory [cit. 2022-04-28] Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=2.3473298&y=48.8529186&z=15>
- Obr. 7 Gdaňsk. Letecký snímek centra města Gdaňsk a jeho okolí. Zdroj: Mapy.cz [online]. Mapy.cz: © NASA Earth Observatory [cit. 2022-04-28] Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=18.6510897&y=54.3543863&z=15>
- Obr. 8 Manchester. Letecký snímek centra města Manchester a jeho okolí. Zdroj: Mapy.cz [online]. Mapy.cz: © NASA Earth Observatory [cit. 2022-04-28] Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=-2.2350727&y=53.4918740&z=14&l=0>

- Obr. 9 Brno. Letecký snímek centra města Brna. Zdroj: Mapy.cz [online]. Mapy.cz: © Seznam.cz, a.s. © TopGIS, s.r.o. [cit. 2022-04-28] Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=16.6051812&y=49.1948027&z=15>
- Obr.10 Archivní mapy. *Archiv* [online]. Brno: ČÚZK, 2010 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: [https://ags.cuzk.cz/archiv/?extent=-599990,0919481844,-1161751,6889763796,-596229,6144272294,-1159899,465201932&d=vrs\\_checkBox1](https://ags.cuzk.cz/archiv/?extent=-599990,0919481844,-1161751,6889763796,-596229,6144272294,-1159899,465201932&d=vrs_checkBox1)
- Obr.11 Historie Velkého Brna. *100 let Velkého Brna* [online]. Brno: Statutární město Brno, 2020 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://meslobno.maps.arcgis.com/apps/Cascade/index.html?appid=ce90bcf3045e470970d7032f0bbce7>
- Obr.12 Ortofoto 1953. Historická ortofota [online]. Brno: TopGIS, 2021 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://gis.brno.cz/mapa/historicka-ortofota/?c=-598006,45%3A-1160922,65&z=7&lb=ofakt&ly=&lp=100>
- Obr.13 Ortofoto 1976. Historická ortofota [online]. Brno: TopGIS, 2021 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://gis.brno.cz/mapa/historicka-ortofota/?c=-598006,55%3A-1160939,85&z=7&lb=ofakt&ly=&lp=96>
- Obr.14 Ortofoto 2000. Historická ortofota [online]. Brno: TopGIS, 2021 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://gis.brno.cz/mapa/historicka-ortofota/?c=-597998,55%3A-1160987,85&z=7&lb=ofakt&ly=&lp=83>
- Obr.15 Ortofoto aktuální. Historická ortofota [online]. Brno: TopGIS, 2021 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://gis.brno.cz/mapa/historicka-ortofota/?c=-598147,6%3A-1160977,05&z=7&lb=ofakt&ly=&lp=0>
- Obr.16 Brno. Letecký snímek jižní části historického centra města Brna. Zdroj: Mapy.cz [online]. Mapy.cz: © Seznam.cz, a.s. © TopGIS, s.r.o. [cit. 2022-04-28] Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=16.6051812&y=49.1948027&z=15>
- Obr.17 Brno. Letecký snímek jižní části historického centra města Brna. Zdroj: Mapy.cz [online]. Mapy.cz: © Seznam.cz, a.s. © TopGIS, s.r.o. [cit. 2022-04-28] Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=16.6051812&y=49.1948027&z=15>
- Obr.18 *Šikmá města JMK* [online]. [s.l.]: © TopGIS, 2020 [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <https://app.gisonline.cz/527>
- Obr.19 *Šikmá města JMK* [online]. [s.l.]: © TopGIS, 2020 [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <https://app.gisonline.cz/527>
- Obr.20 Územní plán města Brna 1994. U1 návrh urbanistické koncepce - urbanistický návrh 1:25 000. *Portál územního plánování města Brna* [online]. Brno: Magistrát města Brna Odbor územního plánování a rozvoje, 1994 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://upmb.brno.cz/platny-uzemni-plan/uzemni-zneni/>
- Obr.21 Územní plán města Brna: Návrh pro veřejné projednání. *Portál územního plánování města Brna* [online]. Brno: Magistrát města Brna Odbor územního plánování a rozvoje, 2020 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://upmb.brno.cz/pripravovany-uzemni-plan/navrh-2/>
- Obr.22 Výkres hodnot území 1:10 000. *Portál územního plánování města Brna* [online]. Brno: Magistrát města Brna Odbor územního plánování a rozvoje, 2020 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://upmb.brno.cz/uzemne-planovaci-podklady/uzemne-analyticke-podklady/>
- Obr.23 Výkres limitů využití území 1:10 000. *Portál územního plánování města Brna* [online]. Brno: Magistrát města Brna Odbor územního plánování a rozvoje, 2020 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://upmb.brno.cz/uzemne-planovaci-podklady/uzemne-analyticke-podklady/>
- Obr.24 Brno. Letecký snímek jižní části historického centra města Brna. Zdroj: Mapy.cz [online]. Mapy.cz: © Seznam.cz, a.s. © TopGIS, s.r.o. [cit. 2022-04-28] Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=16.6051812&y=49.1948027&z=15>
- Obr.25 Brno. Letecký snímek jižní části historického centra města Brna. Zdroj: Mapy.cz [online]. Mapy.cz: © Seznam.cz, a.s. © TopGIS, s.r.o. [cit. 2022-04-28] Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=16.6051812&y=49.1948027&z=15>
- Obr.26 Změna RP MPR Brno RP7/16/Z - ul. Nádražní, Benešova, Divadelní a část Malinovského náměstí, RP27/16/Lok6/Z - Benešova třída, blok č. 58: C02 Hlavní výkres/Návrh - výkres změny. *Portál územního plánování města Brna* [online]. Brno: Magistrát města Brna Odbor územního plánování a rozvoje, 2021 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://upmb.brno.cz/podrobnejsi-upd/porizovana-podrobnejsi-upd/zmeny-rp-mpr-brno-vybrane-ke-zkraceni-postupu-porizeni/>
- Obr.27 Změna RP MPR Brno RP7/16/Z - ul. Nádražní, Benešova, Divadelní a část Malinovského náměstí, RP27/16/Lok6/Z - Benešova třída, blok č. 58: C02 Hlavní výkres/Návrh - výkres změny. *Portál územního plánování města Brna* [online]. Brno: Magistrát města Brna Odbor územního plánování a rozvoje, 2021 [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://upmb.brno.cz/podrobnejsi-upd/porizovana-podrobnejsi-upd/zmeny-rp-mpr-brno-vybrane-ke-zkraceni-postupu-porizeni/>